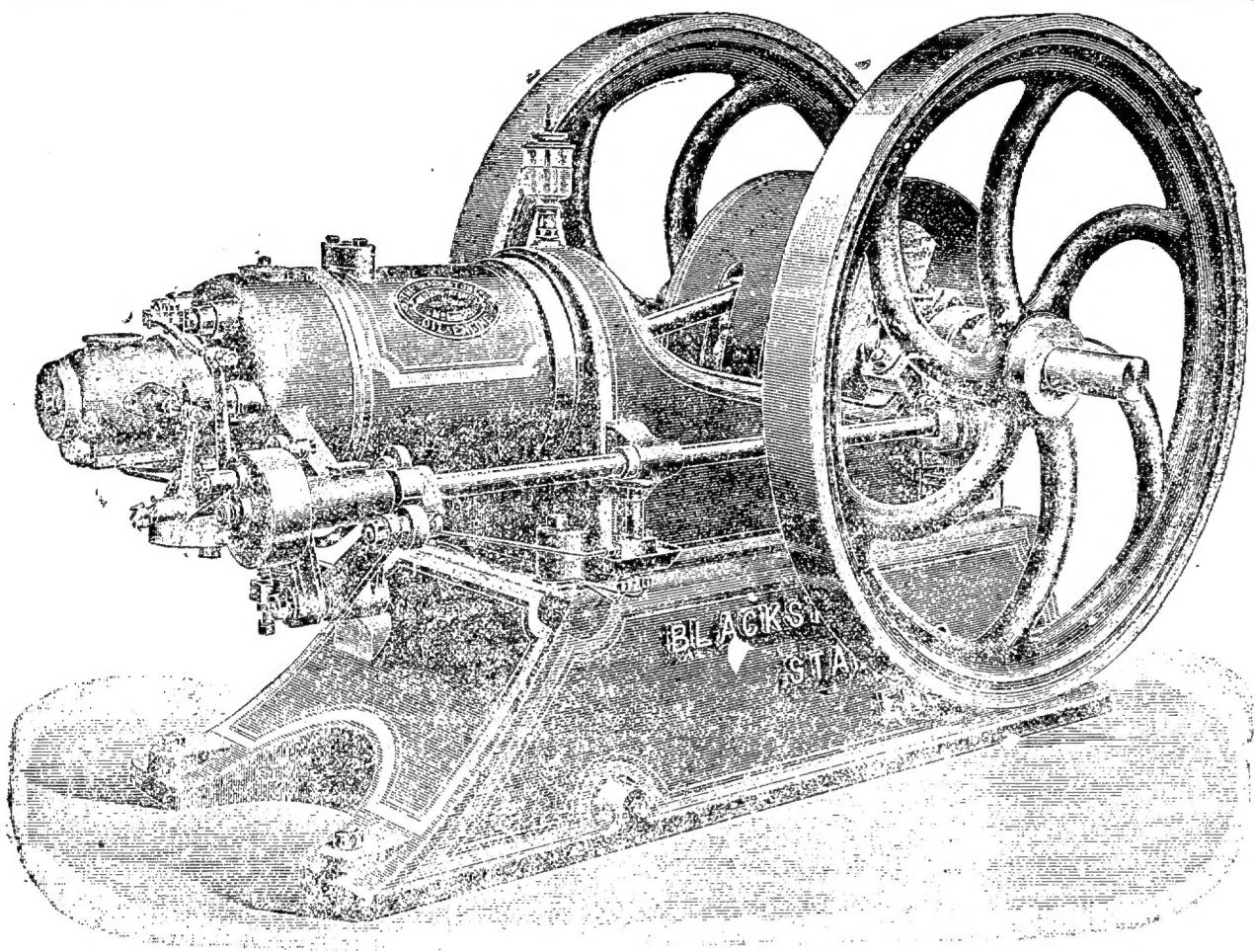

34639 ప్రతిదినము ప్రకటింపబడును

VO. 6. చెన్న పట్టణము 1919 వ సం॥ డిసెంబరు నెల 6 వ తేది శనివారము NO. 205
సంపుటము. ౬ సిద్ధాన్త నామ సంవత్సర మాస్తి శిరమా సుద్ధ చతుర్దశి ౧౪. నంచిక ౨౦౫

బ్లాక్ స్టోను ఆయిల్ ఇంజనలు.

కీరసాయిలు, క్రూడు ఆయిలు మున్నగు చమురుల నుకయోగించి పనిచేయునట్లు తయారు చేయబడినది.
ఈ రాజధానిలో అనేకమైన బ్లాక్ స్టోను ఇంజనులు పనిచేయుచున్నవి. ఇంజనూరులకు మంచి నిర్మాణ చిహ్నవి. పూర్తియైన వివరములకును ధరలకును నేడే మాకు వ్రాయుము.
సోలు వజంట్ల :
మార్షలు నన్సు డి కో., (ఇండియా) లిమిటెడ్,
ఇంజనీయర్లు
నెం. 9, సెక్టెన్లైను బీచ్, మద్రాసు.
బొంబాయి, బెజవాడ, లాహోరు, తంజావూరు.

అమృతాంజనము

ఈ మందులకు ప్రసిద్ధి పెరిగినది. ఇతర వీధిమీద నొప్పులను గూడ మో అమృతాంజనము ను వాడి చాలామందికి పనిచేయుచున్నది.

మలభ తెల 0-8-0 అణాలు.

మోహిన్తిలము రు 0-12-0
తామర తైలము 0-6-0
దంతచూర్ణము 0-2-0

అమృతాంజనం డిపో,
6, తంబుకెట్టి వీధి, మద్రాసు.

ఆంధ్రప్రచారిణి గ్రంథ నిలయము.

రాజమహేంద్రవరము.
పరిశీలనలో పెరిగినది మున్నది. "ప్రతిభాపాలనము" అనుడిపెక్కిపురకల- కేంకట సార్వభౌమకపుత్రుల వార్యులచేత- ఆధ్యురక భావింపింపై చిత్రపట శోభింపై, ముద్దులుమాటగట్టు వైందులో నలరాచున్నది. దీనికల చందాదారులకు రు 1-0-0 మాత్రమే. ఇతరులకు రు 1-8-0 (290 పేజీలుగలది).
N. B. కార్యస్థానము రాజమహేంద్రవరమునకు మార్చితిమి కను చిహ్నామామారినవో- రులుపలమునని నే చందాదారులకు వారిని గోరుచున్నాము.
అద్దేవల్లి లక్ష్మణస్వామినాయుడు.
(1877-855) ప్రెసిడెంటు.

తామర తైలము

తామర, తీట, గజ్జీ, నుంచును
డబ్బీ 1-8 అ. 6. 12-8 రు. 6-8. 10-8 రు. 28.
చికిత్స :—పురుగుల జంపి చెడిపోయిన చిర్మమును మంచి స్థితిలోనికి తెచ్చుట అయియున్నది. ఇందులకు చేయవలసిన వైద్యము :—1. ముందు లావణ్యములోనికి పోవుమును. 2. పురుగుల జంపి ముందు వాడవలయును. 3. పురుగుల తిరిగి పుట్టకుండ చేయవలయును.
గురులు :—దురద, ఉంగరములవంటి మట్లు, పొక్కులు, రసెకారులు, పెండుకలు పోడిపోవు. మొదలగునవి. కొంచెముగా లేదా కీరమంటలు వ్యాపించి పోవట్టిని పోవట్టిదును.
అమృతాంజనము డిపో - బొంబాయి, మద్రాసు.

ఆంధ్రదినపత్రిక చందా.

12 మాసములకు 18-0-0
6 మాసములకు 9-0-0
3 మాసములకు 4-8-0
1 మాసమునకు 1-8-0

ఆంధ్రవారపత్రిక చందా.

12 మాసములకు 2-0-0

కారణం బది ప్రకారముగా ముద్రాపాతములు అంకర జరిపింపవలయును తెల 0-4-0 పోస్టల్ ఛీసు. సంపుడురాచార సంస్కరణమునకు మార్గ మిందుకావలసి ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము, తంబుకెట్టి వీధి, ౪

The Gulshan Joban & Co., Nagdevi Street, No.3 Bombay.

କନ୍ଧ, ଗୁ: କ-ଠି ଚାଣ.

తాళా పాఠ్యము

మధ్యాహ్న నిశ్చయము

పరస్పరి

ॐ नमः शिवाय

వి. ధ. వి. స. య. ము. కు.

దేవాదాయ ఫర్కాదాయములు

విరిత ప్రకటనము

సెల్వారు.

కా' బ్రహ్మ సే క్తు.

నెయ్యారు గడచినలు.

వ్యా. సి. పా. లి. ౬.

నామి : సమాజము లో.

నూ త్తె న్న న్ని యు మ్మ .

— ନିୟମ ୧୯୧ ଶୁଣି.

A trial will convince you.

చిత్రాంతములు

కోర్టు ప్రకటన లంపువారి
కొక విన్న పము.

అయ్యో, కోట్లకు సంబంధించిన ప్రకటనలన్నియు చాల జలుగు అక్షరములతో యేమియు తెలియక వ్రాయుచున్నాడు. అటువంటి ప్రకటనలతో అక్షరము పొరబాటు కలిగినను వ్యవహారము చెడుచున్నది. కావున దముచేసి ప్రకటనలను కంప్యూరు స్పష్టముగ విడిచి అక్షరములతో వ్రాసి నుపేనయెడల చాల శృక్కులము. లేని యెడల తక్కువ తడకలై ఉపయోగము లేని ప్రకటనలై వ్యవహారపు సంగతులను వివరముగా తెలుపజాలవు. కొన్ని సమయములందు సకాలమునకు తమ ప్రకటనలను వేయజాలక ఆస్తి వేయవలసి వచ్చుచున్నది.

కోమః, దీకేంబరు 1:—ఇటలీ రాజు గారు రాజీనామా
 గలనీ క్రొత్త పార్లమెంటును తెరచుటకు బోయిరి. సాంఘిక
 వాదులు తప్పక క్షిప్ర ఆన్నితక్షణలవాని వారి నత్యంత వాస్తవ
 మాత్రో నాదరించిరి. నే నేటమును, దైత్యుజ్జ్వలము ఆ
 యందు హుస్సంజిన మొక సాంఘిక వాదు లొక్కమాయగ
 లే ఆ “సాంఘిక వోద్యమము చిరప్రవర్ధిత
 మగు గాక” యని కోమఱు సభనుండి లేచిపోయిరి.
 వారు పోయిన వెనుక సభ్యులు రాజవంతుల నాదరించుచు
 తమ సంతసమును తెలియజెప్పిరి. రాజుగారు మూడు పర్యాయ
 ములు బ్రాహ్మనుమీదికిరచ్చి సభ్యుల జెల్పినాకరణము నందు
 రితి నవనవసించి ఇటలీకి ఎన్నియో దేశములకు వశ్యముచేసి
 కొని వెళ్ల బ్రాహ్మద్యక్షులు నిలొల్పవలయు నను ఆశలేదు
 కాని అదీనేటికొక్క సమద్రుణుల ఆరంభప్రాంతమునకు తమ
 స్వాధీనుమందుడఁ జేరినది చెప్పిరి. కార్యములమై తమ కెంత
 యోషేయ యుత్పదించు; వారు వస్తువుల వెక్కిరిగ కరణా
 కు చేయుటకు నిరంతరము ప్రయత్నించు చుండెడియునని చె
 ప్పిరి. వివిధదేశముల ప్రజలసానాచర్యము దివదీవ ప్రవర్తనాన
 మగు గాక యని కోరి. సాంఘికవాదులు తమ తెలివి తక్కువ
 దానమును గ్రహించి క్రొత్త పార్లమెంటును తెరచుట తమ
 కిష్టములేదని మెల్లగ చెప్పరలయునని నిశ్చయించుకొనిరి.
 ప్రజలు రాజభక్తిని ప్రకటింపఁజూచు నొక పత్రమును చనువు
 నపుడు వారు సభలోనికి కచ్చెదరు కాని రాజుగారు రుక్మ
 కించు నంత సేపును అవలంబింపఁజూచుదురు.

శుభప్రసాదము

బ్రహ్మసైనికులకు తుపాకులతో కాల్పులు.

లండను, డిసెంబరు 1:—నవంబరు 27 వ తేదీన కలెక్టరు కోనండ్ల ఇల్లు కంటివచ్చి. నిన్న రాత్రి బ్రహ్మ సైనికుల బలవంతముగా ఎక్కోవారిని తుపాకులతో గాల్చిరి. ఇద్దరు పిదపయిలకును దెబ్బలు తగిలినవి కాని అంత అపాయకకరమైనది కాదు. ఒక బ్రాహ్మణుడు మాత్రము గట్టి దెబ్బ తగిలెను.

ఆంగ్ల పరాసు సమాధానము.

కలెక్టరు, డిసెంబరు 1:—బీరటును దున్ను సీమలోని పరాసు ప్రాకమనకు భారాడగారిని జూచి అల్లె బీరభ్రతుగాను తిరిగివచ్చి. మహమ్మదీయ ప్రజలగుర్తి వాదభయాలకు మంచి సమాధానము తుడిచి. ఆంగ్ల పరాసువారు సామాన్యము నిజముమొందినవలయునని అల్లెబీరభ్రతు గారి అభిప్రాయము.

సృష్టి

డాంజుగునందలి పరాసు సైనికులు.

పార్లమెంటు, డిసెంబరు 1:—బాచరులు యాదాం జీగునందలి డిజిటల్ కాకే తెలియ. అచటనిరంజు క్రియలుగలవలదగునని కొంతమంది పరాసు ఉద్యోగియులు చూచిరి. మరి 6 గురు పరాసు సైనికులు గూడ కనిపించిరి. వారందరికిని సంధి జరిగినదను సంగతియే తెలియదు.

మిత్రమండలి వారు రుమేనియాకు

అల్లిమేటము లిచ్చుట

పార్లమెంటు, నవంబరు 30:—నవంబరు 2 వ తేదీన రుమేనియా వారంపిన ప్రత్యక్షిరముచాల అసంభవి కరముగ నున్న దనియు, మిత్రమండలి వారింతకాల మెనిక కట్టినయు, మిత్రమండలివారు సహాయము చేయవలయుననియు యీ రెండు కారణముల మొదలయి డిజిటల్ దనియు తెలుపుచు రుమేనియా వారు వెంటనే ఈ ప్రాంతమునకిది చేయవలయునని మిత్ర మండలి వారు అల్లిమేటము నిచ్చిరి.

మొదటిది రుమేనియా వారు హంగరీకు ప్రాంత విధించి సంధిసభకు చేర్పరచిన సరిపాట్లను చాటిపోవలయును.

రెండవది హంగరీకు రుమేనియా కేమి రాకల యానో అవస్థియు పరిశోధించుటకు నియమించుటకు అంతర్వి త్రాసభాసభమును కంగీకరింపవలయును.

మూడవది అక్టోబరు 12 వ తేదీన ఉన్నత సభవారు ప్రాసిన ప్రకారము అట్టియు సంధిప్రతు మొదలు "మెసా డిటల్" సంధిప్రతు మొదలు సంకలనము చేయవలయును. డిసెంబరు 2 వ తేదీనా ఈ ప్రభుత్వము రాజీనామ మిత్రమండలి వారికి రుమేనియాకు తరఫున విరోధ మేర్పడును.

జర్మనుల వదలవలను వట్టుకొనుట

లండను, డిసెంబరు 1:—జర్మను శాంతివాదులకు తీసికొని వచ్చుచుండిన రెండు జర్మను వదలవల బ్రహ్మ యుద్ధవాదులు చట్టబద్ధమని ఎటువైపును బోకుండ కావు వెట్టిరవవార్త చాల అలవడిన గలిగినవారు. ఆ జర్మను యుద్ధవాదులు దక్షిణ అమెరికా కేసునుండి రని ప్రకటించుట న. కాని నిన్న రాత్రి శాంతివాదుల లిట్లు ప్రకటించిరి— ఆ నాకలలో జర్మను జలాంతర్గామి యుద్ధవాదులు తప్పుదారు లేరు. జర్మనులకి బయటకు ఒకటిన్నర మిలియన్లవాదీ వారుల కానంగలిన తెలుప నిట్టి బయటకు తరవాదనుగావున వాయోదలు తరఫున డిజిటల్.

ఆంగ్ల సైనికులు

మాస్కో, డిసెంబరు 1:—ఆఫ్ఘాన్ ప్రతినిధివర్గము నవంబరు 30 వ తేదీన మాస్కోనుండి బయలుదేరును. కమిషనరుల సన్నివిధముల వాదించి రుష్యా సామ్రాజ్యము ఆస్థానముతో కర్తవ్యము చేయుటకు సిద్ధముగ నున్నారని తెలిసి.

వైద్యుల సైనికుల తిరుగుబాటు.

మొంఘాయి, నవంబరు 30:—వైద్యసేనాపతి తిరుగుబాటుచూచి గవర్నరు మొంటువారు జెనెరాలుకు వాడుక సుకర్మలు వైద్యుల సైనికుల సేవలనుండి తొలగించి జెనెరాలు వాడుకను విధించుటకు నిశ్చయించిరి.

సంధి యేర్పాటులు.

పార్లమెంటు, డిసెంబరు 1:—నవంబరు 27 వ తేదీన రుమేనియా వారు సైనికుల సభవారు సంధి ప్రాంతములను జరుపు నిమిత్త మెక్ ప్రతినిధి వర్గము సంపదననందని హంగరీ ప్రభుత్వమువారిని కోరెదరు. యూరెనియ సేనాని చెప్పుమాటలకు మరికొంచెము జాగ్రత్తతో పాటింప వలయునని ఎస్కోయా ప్రభుత్వమువారిని కోరుటకు గూడ నిర్ణయించబడెను.

జర్మను సైనిక ప్రతిష్టాపనలు.

పార్లమెంటు, డిసెంబరు 2:—సంధిముందుల ప్రతికరముగ జర్మను తేర్పరచిన సైనిక ప్రతిష్టాపనల నిర్మాణమున నడిచి మార్గము పాటగా దురదృష్టవశాత్తూ తీర్మానమును ఉన్నత సభ వారంగీకరించిరి.

జర్మను యుద్ధనౌకల వంతుకము

పార్లమెంటు, నవంబరు 30:—జర్మను యుద్ధనౌకల సేమ చేయవలయునని అంతకునై ఉన్నత సభవారు చేసిన చర్చ యొక్క వివరములు మరికొన్ని తెలిసినవి.

విక్రమందలి కేసులలో ముఖ్యమైనవాటికి అయిదిండి బిల్డింగ్ యుద్ధనౌకలకు తెలుగువారును, మూడు టార్పెడోబోట్లకు కంచియిచ్చిన పిచ్చుట మిగతా నౌకలకు పశులగాట్టి అందువలన వచ్చు సామర్థ్యము యుద్ధములో సులభమైన వస్తువులవలన మిత్రమండలిలో ముఖ్యమైనవాటి కంచి పెట్టవలయునని తీర్మానించబడెను. అమెరికావారికి తమ నిర్ణయమును తెలుపలేదు. యుద్ధసమయమున కొక్క ప్రాస్తుజేతే జలాంతర్గామి నిర్మించాలకపోయెను గావున దానికి మార్గము జలాంతర్గామి నిచ్చి తక్కిన అన్నిటిని తగులగాట్టి పంచిపెట్టవలయునని పరాసువారు నూచించిరి.

నిర్మాణము

రుష్యాలోని బ్రహ్మసైనికులు.

కోకన హేగను, నవంబరు 30:—ఒకాదీ, లిట్టివాపు గారలకు జరుగుచున్న సంభారము లింతకేగ మంత మొందినట్లు మాత్రము గలవలయునని తెలియచున్నది. తాను రుష్యా గనించుచున్నది. కాని తర్వాతసామ్రాజ్యమును బయటకు తరప్పటికి బ్రహ్మ సైనికులు చుంచినట్టియందుండిన లిట్టివాపు గారు చెప్పిరి.

విదేశములందున్న రుష్యులతో రుష్యాకేసులు కర్తవ్యపారాధుల నొనరించుటకును, బయటనున్న రుష్యులు యథేచ్ఛగా మార్పుచేయుటకును రుష్యులతో నత్తప్రత్యక్షిరముల జరుపుటకును, రుష్యావారిని స్వస్థములను సామ్రాజ్యముగా పాడుటకు అంగీకరించుటకును బ్రహ్మసైనికుల సమ్మతింతురేని బ్రహ్మసైనికులను మార్పుకొనుటకును, బ్రహ్మ ప్రజలు రుష్యానుండి వెలుగుటకు రుష్యావారింగీకరింతురని లిట్టి వాపుగారు చెప్పిరి.

కెప్టెను గిబ్బుగారిని వట్టుకొనుట.

లండను, డిసెంబరు 1:—రెవారినుండి ప్రెస్టుపత్రిక కిట్లు తెలిసెను. బోర్నోవల్లకు వ్యతిరేకముగ సేనాని చేయబడుచున్న సైనిక ప్రతిష్టాపన విషయములో అయిదారు కందలనుండి పట్టుకొనబడిరి. జర్మను చాతుర్యము వారిగుట్టుకు బలపెట్టెను. వట్టుకొన బడినవారిలో కెప్టెను గిబ్బు గుగారిగారు. ఇతడు బ్రహ్మ సైనికుల భాగధారి. ఆతడు గాక మరియెందలు ఆంగ్లము ప్రభువును, ఒక ఆంగ్ల స్త్రీ యును పట్టుకొనబడిరి.

రుష్యా మిత్రమండలి సంబంధములు.

లిట్టివాపుగారి అభిప్రాయము. లండను, డిసెంబరు 1:—దెయిలీ హెరాల్డు ప్రకారము కొకన హేగను విశేషమును సందర్శింపగా లిట్టివాపుగారిట్లు చెప్పి:—రుష్యాకు జర్మనీకిని ఎట్టి సంబంధసంబంధములు లేవు. అధికారిత్వా బ్రహ్మ, అమెరికాలతో సఖ్యము చేసిన రుష్యా కెక్విలబ్రంను గలగలవని రుష్యావారి అభిప్రాయము. రుష్యులకు యుద్ధములో పాడగుటకుంట్ల మిత్ర మండలివారిలో తగినరీతిని సమాధాన మొనరించుకొనుటయే యుద్ధమున బోలెడివస్తులు తలచుచున్నారని. బోలెడివస్తులు వెట్టి-క్రూర్యముల నొనరించి రని అందరు ననుచున్నారు. ఆక్రూర్యముల నరయట కొకవిచారణగలవలయునని తెలిపి

వలయును. "రుష్యాలో సంధి నొనరించుకొనుట కధికారిత్వా బ్రహ్మసమయము గాకకాని బాగులగుట గారు చెప్పినసంగతిని చెప్పి ఇక్కడ బ్రహ్మ ప్రాసినరా?" అని యాడుగ సీమాభ్యంతర మాస్కోలో డిసెంబరు 8 వ తేదీన సమావేశ మగు సామ్రాజ్యముల సభకు విడచుట నుండిన వారు చెప్పిరి.

లాట్వియా జర్మనీలు.

కోకన హేగను, నవంబరు 30:—రెట్టుల అధికారపు ప్రకటనాసంఘమువారిట్లు తెలియబరచుచున్నాడు.—లాట్వియా జర్మనీలో యుద్ధమును ప్రకటించెను. లాట్వియాలో యుద్ధ మొనరించుచున్న సైనికులకు జర్మను ప్రభుత్వమువారి అంగీకారమునై జనరలు వాను ఏదెవరైనాగాను సహాయ మొనరింపి. వెర్మనీలు/సంధివరకుల సత్కరమందుటకు జర్మనీ లాట్వియాకు సంబంధము చెడినది.

చిన్న ఆస్ట్రేలియా యుద్ధము.

లండను, డిసెంబరు 1:—ఈ సామ్రాజ్యమున:—సంధి సభవారు నిర్ణయించిన ప్రకారము గ్రీకులు చిన్న ఆస్ట్రేలియాకు దలి సరిపాట్ల ప్రకారము సామ్రాజ్యమునగా ఘోష మగు యుద్ధ ము జరిగెను. 110 మంది గురువులు మరణించిరి. 190 మంది దెబ్బలు తగిలినవి.

డి అన్నంజియోగారి ప్రయత్నములు

రెట్టికు, డిసెంబరు 1:—నవంబరు 20 వ తేదీ కొక యుద్ధనౌకలో అన్నంజియోగారు అడ్మిరలు జెన్రల్ గారిగారుగల సీ ఫ్యూజునుండి బయలుదేరి ఆట్టోగారు ప్రభుత్వ సామ్రాజ్యమున గోరుచున్నారు.

నవ మియోసలు అబ్రహాముగారు మరణించిరి.

సెప్పీయా సైన్యములు

కోకన హేగను, డిసెంబరు 1:—బుడాపెస్టు ప్రాంత వార్త. సెప్పీయా సైన్యములు బారక్ల మండలమును విడచుచున్నట్లున్నది. వారు తమతో తీసికొనిపో దగు వస్తువుల నన్నిటిని గొంపోవుచున్నారని హంగరీవారు ఫిర్యాదు చేసిరి. ఆసంగతిని విచారించుటకు మిత్రమండలి సంకేతకర్త మొకటి యిచటికి పోయెను.

మంగోలియా వ్యవహారములు

పేకింగు, డిసెంబరు 1:—విదేశీయ కార్యాలయమువారిట్లు తెలియబరచుచున్నాడు: జౌబరు మంగోలియా ప్రభుత్వమువారు చీనా ప్రభుత్వమువారి సహాయమును చాలకరముగ గోరుచుచున్నది. అలాజికోద్యమమును నణచివేయుటకు వారా సైనికులు బంతుగోరిరి. జౌబరు మంగోలియా స్వాతంత్ర్యమును రద్దు చేయవలసినదని వారులుచెను క కొరి. చీనా వారి పుష్కలముల కంగీకరించి అంతకును కొంతి నెలకొల్పుటకు సహాయము చేయుచున్నారు.

విల్లండు హత్యలు.

లండను, డిసెంబరు 2:—ఇటీవల దెబ్బలలో నొక పోలీసు భటుని యొక్క హత్యగారిందిలో వారిని కనుగొను వారికి రే వేల పాకుల బహుమతి ఈ కుటుంబుని విల్లండు లార్డు లెఫ్టెనెంటువారు తెలియబరచిరి.

విల్లండు మంత్రములు.

లండను, డిసెంబరు 1:—నెరావేస్టి సామ్రాజ్యము వారిని దెబ్బలలో నెవరో కుపాతో కాల్పించిరి. 1919 వ సంవత్సరములో విల్లండునందు 14 గురు పోలీసువారు చంకబడిరి.

నవంబరు 19 వ తేదీ వాటికి కాంగారు విమానము ఫీసా

వేరెను. 30 వ తేదీన కోమన కేగెను. 1 వ తేదీన టోరెంటో జేర నుడైకొనెను.

పాలెటుగారు 4 వ తేదీ వాటి యుద్ధమును 6 గంటలకే

బయటజేరిరి. కాని 8 గంటలపుడు మరల రంగూనునకు మరలిరి. ఇకమొదట విమానమును చక్కగ బాగుచేసికొనినగాని ముందునకు బోనను నిశ్చయముతో సతకు మరలెను. రంగూను నుండి బోవునపుడు కొన్ని ప్రకటనాపత్రముల సతకు మార్గ మధ్యమున బారవిడచెను.

ఆంధ్ర పత్రిక

1919-వ సం॥ డిసెంబరు నెల 6-వ తేది

శనివారము.

రాష్ట్ర విభజనము.

భాషాప్రయుక్త రాష్ట్ర విభజనాశక్త్యంతరము జాయింటు కమిటీవారికి నివేదించి, పలుకుబడిన డి॥ బి॥ మోచర్ల రామచంద్రాపు వంతులుగారును, పి. చెంచయ్యగారును ఆ ప్రతిపక్షతకు బాధ్యులు. ఈ విషయములయల్ కర్తవ్యముగూడ గాఢాధిపత్యముగ నుజులది, దీని ప్రాముఖ్యమును జాయింటు కమిటీవారి కుల దెలిపినది.

ము, మే మిదివరకు విచరించియుంటిమి. ఆంధ్రుల కరువున నీయబడిన విందు సంస్కరణ, చాల కాలమువరకు ప్రత్యేక రాష్ట్ర విభాగ సమస్య గూర్చి చర్చించుచు దాని యావశ్యత నిలిచు లకు బోధించుచుండవలెనుగాని, రాష్ట్ర సిద్ధి వెంట నేజరుగవలెనని గోరజుదనియు, రాజ్యాంగ సంస్కరణములగూర్చి మున్ముంగ కృషి జరగవలయు ననియు, రామచంద్రాపు వంతులుగారు నుడిచి, రాష్ట్ర విభాగము త్వరలో చేకూరవలయునని నిపుడే దృఢముగ కోరికూడదను వాదమును మే మంగీకరింపజాలము. రాష్ట్ర విభజనమునకును స్వ పరిపాలనావిధానపు విజయమునకును అనినాభావ పంబంధముగలదు. ప్రజాపరిపాలనను పాష్టవముగ నుండుటక, ప్రజలు పరిపాలనమున జోక్యము కలుగ జేసికొనుట యవసరము. తమచే నన్నికొనబడు ప్రతినిధులు తమ ధర్మము నెంతవరకు నిర్వహించు చున్నారో, కనుగొనుటకు ప్రజల కొకకాశము లుండవలెను. మంత్రుల తమాత్రము శ్రద్ధ జూపు చున్నారో, ప్రజలు కనుగొన కత్తి కలిగియుండ వలెను. లేనియడల, ప్రజాప్రతినిధ్యము నామ మాత్రా వశిష్టమై, మాంటుఫర్డ్ సంస్కరణములు గూడ మార్చే మింటో సంస్కరణముల వలెనే, విఫలముగాక మూనవు.

జేత భావలలో శాసనవిభాగ స భా కార్య క్రమము జరిగినకాని, ప్రజలందరి నివయములకు గ్రహించజాలరు. ఇటులనే రాజ్యాంగ పరిపాలన మంతయు సాధ్య మగునంతవరకు జేత భావలలో జరిగిన గాని, ప్రజలు దాని పూర్వలాభములను పొందజాలరు. ప్రస్తుత పరిస్థితులలో జేత భావలలో కార్యక్రమము జరుగుట కనేక కష్టములు గలవు. నాల్గయిదు భావలవారు జేత శాసన స్థాపనముల గూర్చి యోచించునపుడు, ఏ ప్రత్యేక భావ నకు యోగించుటకును వీలుగ నుండదు. గా॥ బి. వి సరసింహయ్యగారు జేత భావలలో కార్య క్రమము జరుగవలె నని దెలిపినట్టి డిట్టి సందయ ములు బయల్పడతెను. భావల ననుసరించి జేత మును రాష్ట్రములుగ విభజన చేసినపుడే, ఐట్టి సంస్కరణమును స్థిరముగ నెలకొల్పుటకు సాధ్య కదును. స్వపరిపాలనాసాధ్యమునకు, రాష్ట్ర విభజ నము ప్రధాన సాధనమని తేటపడుచున్నది. అందుచే, స్వపరిపాలనాభిమానులందరును రాష్ట్ర విభజన సమస్యను వెంటనే పరిష్కరింపమని కోర వలసిన యావశ్యకతగలదు. సంస్కరణపు చట్టము నందు, నూతన రాష్ట్ర విభాగమునకు చోటియ బడెను. ఆ నిర్ణాయల ననుసరించి, ప్రత్యేక రాష్ట్రము బడియుట కాటంక మెదియు నుండ

నేరదు. భారతవర్ష మునంతను భావలబట్టి రాష్ట్ర ములుగ విభజించుట త్వరలో నెఱవేఱక పోవచ్చును. కాని ప్రత్యేకాంధ్ర రాష్ట్ర విభాగ మున కాటంకము లుండ నేరవు ప్రత్యేకాంధ్ర రాష్ట్రముయినను త్వరలో చేకూరుట, మిగిలిన రాష్ట్రముల విభాగమునకు చక్కని మార్గ మేర్పడును.

ఆంధ్ర రాష్ట్ర విభాగమునకు దాదాపుగ నాంధ్రులెల్లరు సుముఖులుగ నున్నారని చెప్ప వచ్చును. ఆంధ్ర రాష్ట్ర విభాగముతో, ఆంధ్ర ప్రభావవృద్ధికి నూతనావకాశము లేర్పడునని ఆంధ్రులు విశ్వస్థులు నున్నారు. ఆంధ్రులు తమ దృఢ వాంఛ నేకగ్రీవముగ దెలుపుచో, రాష్ట్ర విభాగ ము సుసాధ్యమగుననుట కేమాత్రము సందియము లేదు. ఇట్టితరీ తగిన కట్టుదలజూతక, ఆంధ్రులు నిర్ణయముచుండుచో, ప్రభమావకాశము జారి పోవును. భాషాప్రయుక్త రాష్ట్ర విభజన, తలచి నంత అసాధ్యమగు వనిగాను. దాదాపుగ నన్ని భాషాభాగములవారును దీని కంగీకరించుచునే యున్నారు. వంగ రాష్ట్రము బీహారు రాష్ట్రము అస్సామ రాష్ట్రము భాషల ననుసరించియే నిర్ణయ పడియున్నవి. ఉత్తరము ప్రత్యేక రాష్ట్రము గోరుచున్నారు. సింధు ప్రజల లలులనే తలచు చున్నారు. కన్నడులును, మహారాష్ట్రులును, ఘూర్జరులును, ప్రత్యేక రాష్ట్రముల నాశించుచు న్నారు ఇట్టి తరుణమున, ఆంధ్ర రాష్ట్ర విభాగము సఫలమగు నేని, నయ్యది మిగిలిన జాతుల ప్రయత్నముల కుత్సాహము గలిగించును. ఆంధ్రులు మిగిలిన రాష్ట్రములవారికి తగిన చేయూత నొసగి, ప్రోత్సాహముగలిగించిరేని, భాషాప్రయుక్త రాష్ట్ర విభజనము త్వరలో సఫలముగాక మూనదు. ప్రతి భాషాభాగమువారును సంస్కరణపు చట్టము లోని నిబంధన ననుసరించి, తమకు ప్రత్యేక రాష్ట్ర మవసర మని నేకగ్రీవముగ గోరుచో, కార్యము నెఱకేరును. ప్రభమావకాశము రాష్ట్ర విభాగపు సంజేత మొసరినది ఆంధ్రులేగాన, వారిమీదనే నీ మహా త్కార్య భారము కలచియున్నది.

ఆంధ్రులు కేవల ముద్యోగముల కొర కాంధ్ర రాష్ట్ర విభాగము గోరుటలేదు. ప్రత్యేకాంధ్ర రాష్ట్ర విభాగము తాత్కాలిక లాభముల నొస గుటయే గాక, ప్రజాపరిపాలనము తిన్నగ నడచు టకు మార్గ మేర్పరచును. సంస్కరణమును సంపాదించి సంతమాత్రమున లాభము లేదు. అవి తిన్నగ నెఱవేరుటకు తగిన ప్రయత్నములను ప్రజానాయకులు నలువవలసి యున్నారు ఆంధ్ర ప్రముఖు లందుచే, రాష్ట్ర విభాగ మంత ముఖ్య విషయము గాదని తలంపక, దానికొరకై తమ యావశ్యకతల భారబోసి, ఒకటి రెండు వత్సరము లలో నీ కార్యమును సాధించుట యవసరమని నివే దించుచున్నారు. ఇంతవరకును, రాష్ట్ర సంపాదన నిమిత్తమై తగిన ప్రయత్నములు జరుగ లేవనుట నిశ్చయము. అన్య రాష్ట్రముల వారి తోడ్పాటు గైకొనుటకు గాని, కాంగ్రెసుసభవారి యంగీకారము బడయుటకు గాని, ఆంధ్రులు సలి పిన కృషి యత్యల్పము. భాషాప్రయుక్త రాష్ట్ర విభజనకు, గా॥ బి. యం. శర్మగారు తీర్మాన మునపాదించుటయు, ఆ తీర్మాన మోడిపోవుటయు జరిగిన పిమ్మట, ఉత్సాహ మంతటితో చల్లబడెను. అవజయములవలన నిరుత్సాహము జెందక, పాటు బడునపుడే, కార్యము సానుకూలమగును. నిరంతర పరిశ్రమయే, విజయమునకు మూలకారణ మగును. గత మేటిరుననున్నను, ఆంధ్ర రాష్ట్ర సిద్ధికి నేడు అనుకూలపరిస్థితు లేర్పడుచున్నవి. వీటిని తిన్నగ

నుకయోగించి, ఆంధ్రులు విజయము గాంచుదు రేని స్వలాభము చేకూరుటయే గాక, స్వపరి పాలనాపాష్టవము చేకూరి, తన్ములనమున భారత వర్షమున కంతకును శాశ్వత లాభము గలుగును.

భీమునిపట్టణ పురపాలక సంఘము.

ఈ సంఘమువారి 1918-19 సంవత్సరపు కార్యవివేదికను మా కార్యాలయము కేరెనది. సాధారణముగ ప్రతి మ్యునిసిపలు సంఘమునం దును గాననగు ధనాభావాది ఆటంకములున్నను, సంఘమువారి కార్యవివరణము మాత్రము మిగు లసత్య ప్రకరముగ నున్నదని తెలుపుటకు సంత సిండుచున్నారము. సంఘ కుండలి యొక సభ్యుల సంఖ్య వృద్ధిచేయ బడినది ఈ సంవత్సరమున ఖాళీనడిన మూడు ప్రజానియుక్త స్థానములును త్వరలో పూర్తి కుగుటయు, వన్నుల బాకీలను వసూలుచేయుటకు వారంటుల నీయ వససరము కలుగక పోవుటయుమాత్ర ప్రజలుమ్యునిసిపలు బాధ్యతలను బాగుగ గుర్తించిరని యూహించవలసి యున్నది. కాని నియమిత సంఖ్యగల సభ్యులు రా లేదను కారణమున నాలుగుసభ లాపివే బడుట విచారజనకము. ఈ సంవత్సరమున 25,711 రూపాయల ఆదాయము వచ్చినది. జిల్లా బోర్డువారు గాటిలను పతకరచుకొని, అందలి ఆదాయములో కొంతభాగము నీ సంఘమువారి కిచ్చుటచే గత వత్సరమునకంటె యిక్ష్వకు రాబడి వృద్ధియైనదని తెలియుచున్నది. కాని వ్యయముగూడ పెచ్చి నది ఈ సంవత్సరమున 35,746-2-11 వ్యయమి గుటవలన, ఆదాయముకంటె వ్యయమెక్కువైనదని స్పష్టము కాగలదు. ఇందుమూలమున ప్రజాక్షేమ కరములగు అనేక కార్యముల కంతరాయము కలి గిన దనుట నిశ్చయము. బండ్లు మున్నగు వానిపై వాదాయ మత్యల్పముగ నున్న దనియు, రైలు మార్గములేని యీ కట్టణమున యీ విషయమున యెక్కువ రాబడివచ్చి యుండవలె ననియు ప్రభు త్వమువా గాజేపించుచున్నారు. కాని భీముని కట్టణము రేవుకట్టణము. వాణిజ్యాభివృద్ధివలన ప్రియర్లు సరిగా రాకపోవుటవలన బండ్ల రాకపోకలు కూడ తగ్గుట తలస్థించును. గడచిన నాలుగు వత్సరములనుండియు వాణిజ్యము కడిపోవుచే అనేకవిషయములలో నాదాయము తగ్గిన దని నివేదికము దెలుపు వాక్యములను ప్రభుత్వము వారు గుర్తించుట భావ్యము. నగరము సహజముగ వారోగ్యవంతమైన దని డిప్యూటీ శ్యానిటరీ కమిషనరుగారు తెలుపుచున్నారు. మంచినీరు, మంచి గాలి యిచ్చుట గలవు అందుచే మానవ ప్రయత్నము లంతగాలేకున్నను నగరారోగ్యము సంతుష్టికరముగ నున్నది. 1918-19 వ సంవత్సరపు కార్యవివేదికములయందు సాధారణముగ జననముల సంఖ్య తగ్గుటయు, మరణముల సంఖ్య హెచ్చుటయుగాంచియున్నాము. కాని యీ కట్టణ మున కట్లుగాక జననముల సంఖ్య వృద్ధిజెందు టయు మరణముల సంఖ్య క్షీణించుటయు సంతోష దాయకము. ఇక పుల్లయెంజా జ్వరము వలననే చాల మంది మరణించిరి. పైగు మున్నగు అంటువ్యాధు లినగరమును పీడింపలేదు. టికాల ఫలితములు కూడ జయప్రదములుగ నే యున్నవి. కాని డిప్యూటీ శ్యానిటరీ కమిషనరు తెలిపినటుల (1) రైలుమార్గములేకపోవుటయు (2) శాస్త్రాక్ర ముగ పరిశుభ్రమైన నీరులేకపోవుటయు (3) సెంట్రలు మార్కెటును ప్రస్తుత పరిస్థితుల కనుకూ లించునట్లేర్పాటుల కవకాశము లేకుండుటయు (4)

మురికికాలువల నభివృద్ధి చేయకుండుటయు ప్రధాన లక్ష్యములు. ఈ కనులకు ధనసహాయ మవసరము. మ్యూనిసిపాలిటీలు తమ అత్యవసరములకు తగిన ధనమును గడించుకొనుటయే దుస్సాధ్యమును చున్నపుడు, కొన్ని చిన్న శాఖలపై ధనమును గడించరాదాయని ప్రభుత్వము వారు సూచించుచుండుట సమంజసము కాదు. ఈ విషయములనలన రాబడి లక్ష్యము. ప్రజలకు గలుగు కష్టములత్యధికము. అందుచే ప్రభుత్వమువారు మామూలు మార్గము ననుసరింపక, పురపాలక సంఘావసరములకుతగిన ధనసహాయము గావించి ప్లాంక్ స్వకలిపాలన మును ప్రోత్సహించుట ప్రార్థితులు. మ్యూనిసిపాలు సేవకుల సౌకర్యార్థ మేర్పరుపబడిన సహకార సంఘము బాగుగ కృషిచేయుచుండుటామోదకరము. ఇది 1918 సంవత్సరమున స్థాపితమై ప్రజలకు లాభకారిగ యున్నది; 1274 రూపాయల అక్కరీశబడినవలె తెలియుచున్నది. ఈరీతిగ సంఘమువారు చేయుకృషి, ప్రభుత్వ ద్యోగులయొక్కయు, ప్రభుత్వమువారియొక్కయు ప్రజలయొక్కయు ఆమోదమును బడయుచుండుట సర్వవిజయము.

శ్రుతిమించి రాగమన బదులు

కంచాలు విచారణలో నీ కుబుజులున్న సాక్ష్య మొకటికము కన్న వేరొక దినము తృప్తియిది రాగమన బడుచున్నది. కాన్సెట్ డివీజనుగారి యమూల్యమగు నుత్తరువుగూర్చి నన్నటివలము కొంత తెలిపియుంటిమి. చెమనది గలవారి కొందరిని దెబ్బలు గొట్టునమరుడున. దానిని వీక్షించుటకట్టి నడతగలవా రందరిని తీసికొనిరావలయు నని, దపుటనగా రాజ్యాపిందిరలు. ఈ యాజ్ఞను నెఱవేర్చులసిన నబ్ ఇన్ స్పెక్టరుగా ప్రత్యేక లనేకులను దెబ్బియుంచుట. దపుటనగా గిలుల జరుగు నని తలపకపోయినను, వారిని కంపివేయక మాన భంగ మగు నటుల వారి ఎదురే దెబ్బల శిక్షను జరిపించి. ఇండ్లలో నెవరను లేనపుడు, వారి పాత్రలు బద్దలు గొట్టునడలు. గుడ్డలు తగులబెట్టుబడెనట. వారి సామాను తీసికొనిపోబడెనట. ఇండ్లలో లేనివారు వెంటనే తిరిగి రావలయు నని వత్తికలలో ప్రచురింపబడ లేను. వారికి నోటీసు లందెనో లేదో వీరు కనుగొనలేదు. అన్నిటికన్నను హస్తాస్పదమగు విషయ మింకొకటి గలదు. ఒక నిర్బంధితుడు వీరి ఎదుటకు తీసికొని రాబడగ, వారికి కొంతకనిత్యసామగ్గ్యము గల దని డివీజనుగారికి తెలిసెను తనపై కద్యముల జెప్పినటులయిన, విడిచిపెట్టె దని డివీజను గారు తెలిపిరట. అట్టి బలవంతమిద జెప్పి బడిన కద్యము లే తీయనందుడనో తెలిసికొనుటకు వాటిని ప్రకటించిన బాగుండును. తెప్పినెటు కలనలో మెక్రేగా రిచ్చిన సాక్ష్యమున, సైనికాధికారులు జేసిన ఘనకార్యములు వివరింపబడినవి. వాటిలో నిర్బంధితులను బోనులోపెట్టుట యొకటి. కాసురులో చాల కాలము నుండియు రాజద్రోహము వ్యాపించియున్న దని, వీరు మొదట తెలిపిన వాక్యముల కాధార మెన్నియు లేదని జేలి నది. ప్రిడర్లపై మోపబడిన నిందలకును వీరు సమాధానము జెప్పజాలక, నెలలేవాడు గారికి జవాబీయక ధిక్కరింపసాగిరి. అట్టితరి, హంటరు ప్రభువుగారు పాక్షిని మందలించుకుండుట భావ్యముగలేదు. ఆందోళనాకరులన నెవరో ఏరికీ తెలియదు. కాని ఆందోళనాకరుల గృహముల కన్నిటికినోటీసులంటించినోటీసులు చిరిగియెడల గృహములోని వారిని శిక్షింపమని, వీరాజ్ఞాపించిరి. ఇక బాలురను శిక్షించుటలో, వీరు పెద్దవారి నేరిరట.

కారణ మేమనగా, పెద్దవారుగ నుండుట వారి దురదృష్ట మని నుడివిరి. కట్టాములోని మగవారి నందరిని తమవద్దకుపిలిపించి, వారిలోకొందరిని అరెస్టుజేయుటవ్యాపారమేనని, వీరుబలికిరి. ఉరేస్తాభములను బజారులో కట్టించుటకు వీరే కాంగులు. ఇట్టి వృత్తాంతములను చదువుచున్నపుడు, మన మేతెబ్బమున నున్నామను సందియము బాధించక మానదు.

వ్యవసాయసభ

వ్యవసాయ సంఘమువారు పూసాగుందు సోమవారమునుండియు సమావేశ మగుచున్నారు. ఇంతవరకును వ్యవసాయశాఖ మూలమున దేశమునందు తగినంత యభివృద్ధి జరిగియుండలేదు. హిందూదేశమనకు సరికొండ వద్దతులకు తగిన ప్రోత్సాహ మొసగబడియుండ లేదు. కాస్త్రాకరి శోధకుల బలశోభమును వ్యవసాయదారులకు తెలుపజూరకడినటుల గాన్పించును. ఇతయగా నీటివనదులకు బాగుచేసి దెబ్బలను బాగుచేసిన గాని విస్తారపు చుట్టలు డవల, కుండు లుడ్లతో చుచున్నారు. వ్యవసాయమున దివ్యవృద్ధి తేబోవు చే, సంగ్రామ సమయమున భారతీయులు అపు బాధచే పీడింబడియుండిరి పూసాగుందు సరికొండలో, జరిగిన చర్చలను తీర్మానములును, సత్వరి వ్యవసాయాభివృద్ధి కెంతవరకు జరిగెననో తెప్ప నీలులేచున్నది బంగారు కనుపులు దేశము నుండి విశేషముగ ఎక్కువతి యగుటవలన, కను బాతి క్షీణించుచున్నదను సభిప్రాయ మెల్లడలవ్యాపించియున్నది ఆభిప్రాయమునకునుగట్టుబడి, పూర్వపు మందలికపు కనుపు లిపుడా ప్రాంతముల గాన్పించుటలేదు. కనుబాతిక్షీణించిపీడ్చుట, వ్యవసాయభివృద్ధి కెందవరకు. విదేశముల కెటువతి జేయుటవలన, కనుబాతి క్షీణించెనా లేదా యను ప్రశ్ననీసభ వారు యోచించి, లేదని నిర్ణయించిరి వ్యవసాయ శాఖవారి యభిప్రాయమునకు ప్రజాభిప్రాయముభిన్నముగనున్నదని, తెలియుటకు ప్రజల వీరిషయమై తమభిప్రాయములను తెలిపి, కనుబాతి క్షీణతను నివారణజేయుట యవసరము. ఇండియా ప్రభుత్వపథ్యులగు సర్ క్లాడ్ హిల్ గారాసభలో నిచ్చిన యపన్యాస మొక కుఖ్య విషయము గూర్చి వివరించుచున్నది. వ్యవసాయ మికముందు, మంత్రుల హస్తములలోనికి బోవుచు కాన, వ్యవసాయ శాఖోద్యోగులు వారికింద బనిచేయుటకు సంసిద్ధులుగ నుండవలెనని యూరపీయనులను వీరు హెచ్చరించిరి. సర్ క్లాడు హిల్లుగారి హితమును, ఉన్నతాధికారులగు యూరపీయనులు శిరసావహించి వుండేమునో, సంస్కరణములు నెమ్మదిగ జరిగిపోవును. వీరి ప్రవర్తన మెటులుండునో మున్నుండు జూడవలసియున్నది.

ఆధునిక సర్వస్వమును మైసూరు

ప్రభుత్వమువారు గొంపించుట. ఇదివఱకుఁ బ్రకటించబడిన సంపుటములకు రు 900-0-0 లను, ఇతముందుఁ బ్రకటించబడు ఒక్కొక సంపుటమునకు రు 300-0-0 ల చొప్పునను బహుమతి యిచ్చుటకుఁ దీర్మానించి మైసూరు ప్రభుత్వమువారు ఆధునిక సర్వస్వమును గౌరవించిరిని తెల్పుటకు మేమంతయు సంతసించుచున్నారము. విజ్ఞాన సర్వస్వ సంపాదకులగు కొమర్రాజు లక్ష్మణరావువంతులుగారు వ్యయ ప్రయాసలకోర్చి, భాషాభివృద్ధికై తమశక్తిని ధారపోయుచున్న సంగతి పాఠకులెల్లరకు విశదమే. వారికి ఆధునికముండి తగిన ప్రోత్సాహమింతవరకు గలుగలేదు. మైసూరు ప్రభుత్వమువారి యాదార్యము

సుప్రసిద్ధమే. వారు విజ్ఞాన వ్యాప్తికై సలుపుచున్న ప్రయత్నములు ప్రశంసాస్పములు. తమరాజ్యము నందలి ప్రతిభాకరులకే నాక, అన్నగార్లుపు ప్రతిష్ఠాపనకుగూడ సాయపడుట, వారి విశాలభావముకు నిర్వచనముగ చున్నది హిందూ విశ్వవిద్యాలయమునకును ఆధునికవిజ్ఞాన సర్వస్వమునకును మైసూరు ప్రభుత్వమువారి కొనర్చిన సహాయము, వారియభిమానమును వేనోళ్లజాలుచున్నది ఆంధ్రులీ విద్యకముగాంచియెంచు, లక్ష్మణరావు వంతుల గారికి తగిన ప్రోత్సాహ మొసగి, భాషాసేవయొనర్చుకోరుచున్నారము. మనవొరతినమునానుగూడ భాషాభివృద్ధికిటుల ప్రోత్సాహ మొసగుట యవసరమని వేరుగ చెప్పనక్కరలేదు. వారెంతవరకు మైసూరు ప్రభుత్వమువారి మార్గము నవలంబించెదరో జూడవలసియున్నది.

సంస్కరణపుచట్టము

సంస్కరణముల చట్టములో జేర్చబడిన సవరణలపై ఇండియా ప్రభుత్వమువారి యభిప్రాయమును తెలిపెదగా యు, సిడెకాహ్ ము ప్రభువు గారు ప్రభువులసభలో నడిగిరి. వీరి యుద్దేశము సాంస్కరికశాసన మింకను కొంతకాలమువరకు సభయొ కాకుండుజేరువలయునట, సర్వీనాదాశము సింహా ప్రభువుగారిచ్చిన ప్రత్యుత్తరము జట్టిగాది, శాసనము త్వరలో నగునని తెలియగలదు. కాంగ్రెసుసభ గూఢగోచరనే, శాసనము గావించుట కాంగ్రెసుప్రభుత్వమువారు ప్రయత్నించెదరు.

కాంగ్రెసుసభ: మితవాదులు

కాంగ్రెసుసభకు సర్వోన్నత ఆఫ్ ఇండియా సంఘపు సభ్యులు వెకలవరని ప్రయోగపడినది. మిగిలిన మితవాదులు వీరి మార్గము నవలంబించెదరా?

సర్ జె.జమిన్ రాధుప్రభుగారు జనవరి 20-న తేదీన ఢిల్లీకి దక్షిణాఫ్రికా కువ్యవహార్య హిందూదేశ ప్రభుత్వమువారిలో నాలోచన చేసెదరు.

దక్షిణాఫ్రికా కువ్యవహార్య ప్రతిభు కంబరులకంటె బాపాకు కంబరులును మరొన్ని వస్తువులను లాంకామైర బాటికంటె ప్రత్యేకముగ నుండుటచే జరజి జకుల వాటినే ఎక్కువక కొనుచున్నారని సర్ ఆక్లండు గెడ్డినుగారు ప్రజలసభలో చెప్పిరి.

గ్లాడు క్లీవ్ కుబడి క్లెడు తిరువూలులనుండి కొలంబో కేకుడు మార్గచక్రమున విడుదలజేసి, అది ముగిసావుచుండును యాది దానివైపుకు వారికులు దాని విడది. లోపలి కుడుపు లందరును సంతోషపడిరి.

ఆనలిభాగ్ని, ఆనలిభో నారచంద్రాను దిసంగారు, శే మ్మిడే మహతా, దాక్తర వైత్రేణు, జయరాంబాను దొలకురాను మొదలుగాగలవారు రెండు వందల కంటె ఎక్కువ మంది సింధుదేశప్రతిభులు ఆత్మకరణము కాంగ్రెసున కేరుచున్నారు.

మరణవార్త. - రానుచంద్రప్రసం తాలూకా గంగవం కాపురమునను, శిశాభిమానులు, కార్యలోచన కుటుంబ, కమ్యుటలస్థులు నేమాని బుద్ధి సర్వసాయము గారు స్వగృహమున 12-వ నవంబరు 1919-వ తేదీన రాత్రి 11 గంటలకు స్వగృహులెరిని తెలియకయ్యు చున్నది.

ధర్మవైద్యాశ్రమము: - కాకినాడ తాలూకా పల్లి పాలెం గ్రామమున ఆయుర్వేదవైద్యులు మధునాథుని కుట్టి శారాశాస్త్రిగారిచే స్థాపింపబడిన ధర్మవైద్యాశ్రమము యొక్క పంచవ వార్షికోత్సవము రాబోవు జనవరి నెలలో జలుపుటకు నిశ్చయింప బడినది.

హంటరు సంఘము

గురువారము

లాహోరు, 4-నెంబరు 4:—బుధవారమునాడు కర్నూలు జిల్లా గారిసాక్షులు ముగిసినందున గురువారమునాడు తిరిగి విచారణచేసిరి. వారిని జగత్తు రాజులుగానూ ప్రశ్నింప నిట్లు జవాబుచెప్పిరి:—అయిదేళ్లలోనికాలం కొందరు రానందునలన దానికి క్రిందికియగ కొన్ని కుండలను బ్రదక్షణకొట్టిరి. బట్టలను తగుల పెట్టిరి. బాక్సయిలను తీసివేసినారు. ఊరిలో లేని వారు తిరిగి రావలయుననియు లేనియెడల ఆస్తిని వేలమువేయ దుమనియు నేన చేసిన ఆ తరువును జేక భూమిలో నలుగురికిని తెలియజేయు చాడఁపించితిని. కాని దానిని వారాక్రమికలో ప్రకటించలేదు. సాక్షులుమియు తీసికొలేదు. కాని వారు పట్టణములోలేరిని నాకు తెలిసి యి. అంతచాలున. ఒకేదగ్గర పట్టణమునుండి పోలేను. నందల కొరిమినుండి లేచిపోయిరి. వారికి సంగతి తెలుపుటని బంధువులకు కోరితిని. బంధువులు వారికి తెలిపికో లేదు కనుకొకటటు కృపధి లేకుండెను.

అప్పుడు జరల బాగోగారు వాంటకు ప్రభువు నట్లే కించి యిట్లు తెలిపిరి:—సాక్షి తప్పి నయ్యుండు అతడుతన క్రిందికి తగిలెను పరిచయమునాడు. ఎన్నికవ్వమునైనను సాక్షియగుటలేదు. కాని అతడు నేరడును కాదు.

అప్పుడు హంటరు ప్రభువునకును జగత్తు రాజునకును కొంత సంభాషణ జరిగెను కాని హంటరు ప్రభువు వాటిలో నేను చెప్పినదియు కప్పముగ వినిపించలేదు. జరల బాగో గారట్లు చెప్పుట యుక్తముగ నున్నదానిని వారికి నట్లుండెను. చివరకు జగత్తు రాజుగారిట్లు చెప్పిరి: సాక్షి చెప్పిన దంతయు నేనంగీకరింప కాలను. వారు సత్యమును చెప్పుట లేదని నే నెనుట లేదు. కాని సాక్షి చెప్పిన దానిలోని యధార్థమును విచారించుటకు ధర్మము.

కృష్ణుడు వాంటకుగారిట్లు చెప్పవద్దగిరి:—నేను చేసిన కార్యవిధానము నంగీకరింపదని నమ్మించుటయి. అలక్ష్యములేకుండ క్షింతింపబడల అట్లునాతనికి ప్రకాశించుటయి భావించితిని. స్త్రీలనుచెట్టితీసికొని పోయినందున కేరెనినేను విచారణచేయలేదు. మార్నలలో నుంబంధించిన కేసులను, ప్రకాశాంతికి ధంగకరములైన విషయములకు మాత్రము నేను విచారణచేసితిని.

వందేర జగత్తు రాజుగారి:—మిమ్ముల నభిఁందిండును వివరిత ప్రశ్నలను సమర్పించుటయే గాక యింకొకటి కష్టముచెప్పి న్నుచిరిరా?

సాక్షి:—అవును కవిత్వము చెప్పిపొడిది.

వందేర నారాయణగారు:—ఒకరిని కట్టుకొని మీదగ్గరకు తీసికొనివచ్చినప్పుడు వారికి కవిత్వమునప్పునని తెలిసి మీరట్లు దిగితిరి కదా? “నరే నామిద కవిత్వము చెప్పండి మిమ్మును విడిచివెట్టెదను”

అందరును తట్కుమని నవ్వు వాంఛించి. విచారణ సంఘపు సభ్యులుకూడ వారిలో నవ్విరి.

సాక్షి కూడ కుక పక నవ్వును “అవును అట్లే చేసితిని” నడిచెను.

పండిత నారాయణ:—ఒక మహమ్మదీయు డేవోతకపు జేసికొనినందు మీరెనిని గుఱుము చేయించితిరా?

తిరిగి నలుగురును నవ్వు వారంభించిరి.

సాక్షి యిట్లు తెలియజెప్పెను:—నేనట్లు చేయవలెను కాని ఒకడు నైలుబండి యొక దగ్గరపడి చెక్కిమిద కూర్చుండి తలపు తెరుచుకొని యుండెను. అతనికి ప్రమాదము లేకుండ చేయుటకై యుయొక ప్రతేకములో నిలుపుచుండ జెట్టితిని.

సాక్షి యిట్లుకూడా నులూను అప్పుడు గాకి సాక్షి యిట్లు తెలిపెను:—నాకు ప్రాతినిధికము కొన్ని యుత్తరువులు నుచేసిరి. రిక్తినవానిలో మూడును నామిదికి తోచియున్న చేయించుటయి. నేను నేనులోని స్థితిగతుల కనుగుణ్యముగ నుత్తరువులు ప్రకటించితిని. ప్రజలు తలతో భూమిని స్పృశ పరచునని నేను తలపడితిని జరల బాగో మనస్సులు పాకి కళ్లకును యుత్తరువు చేసినట్లుండునని నేను భావించలేను. కరస్సునం ననియెడల యేమి కేక చేయుదునో ఆలోచించలేదు. అప్పటికే మి తోచి యుండునో అట్లు ఆజూపించియుండును. దగ్గరనుండి నాని పిలిపించి తలనంపించి యుండును.

సాక్షి కామరూపి:—నరే జరిపించి ప్రజలలో ఏమి ముచ్చటించిరిని నులూను అప్పుడు గాని క్రిందికి తన

మనస్సులో నున్న దంతయు చెప్పిచేసితిని ని ప్రత్యుత్తర మిచ్చెను. దానికి ప్రత్యుత్తరము చెప్ప మని అమామ్యుడుగారు కోరిరి. సాక్షి వై కలిసి చూచియెడల మరల నందరికిని నవ్వు పుట్టించునని తోచెను. సాక్షి యిట్లు చెప్ప వద్దగె. వారందరును ఇష్టపడిరిని చెప్పితిని. వారు క్రిందికి తగిలెను తోచుకొని నాభావన. వారు భయముచే నట్లు చేసిరిని తలపను. నిరంజనుని చూచినప్పుడు చేసినట్లు చేయలేదు: నేను ప్రజల దగ్గరకు వారిలో కలిసి మెలసి యుంటిని.

నులూను అమామ్యుడు:—మీరు మంచి నిరంజనులే.

సాక్షి యిట్లు చెప్పెను:—మార్నలలో యుక్తముగనే యున్నది.

ప్ర:—ఇంకా కొంత కాలమువరకును మార్నలలో నుండుమని కామరూప్రజలు ముగ్ధముడత తెనడతే పోయిరిని మీ భావమా?

ఉ: కాదు కాదు.

మరికొన్ని ప్రశ్నలకు సాక్షి యిట్లు చెప్పెను:—నేను కామరూపి వచ్చునట్టి స్థితిగతులు చల్లకడెను. కాని ప్రజలు ఆ క్రమై యుండెను.

కర్నూలు మాజీరుగారు.

తెప్పి నెంబరు 4: కర్నూలుగారి గారు తనవారి సాక్షులు విప్పి. వారు 12-వ తేదిని కామరూపివచ్చి వైదికాధికారమును వహించిరి. 16-వ తేదిని వామనగారువచ్చి అధ్యక్షమును స్వీకరించువరకు మాజీరుగారు పట్టణాధికారము చేలాయించిరి.

హంటరు గారు క్రిందికి సాక్షి కామరూపిలోనిన సంగతులను వివరించెను. వారిట్లు ఇంకను తెలిపిరి:—పట్టణమున కొక విమానమునచ్చెనుగాని బొంబులను నేయలేదు. అంతవరకును చేసిన దురంతములకు ప్రజలు నగచిసట్లు లేదు గ్రామములమీదకు కల్లి పోలేనువారి కనుమించినవారిని పట్టుకొనుటలన ప్రయోజనము కలిగెను. విద్యార్థు లల్లకలలో కలిగించుకొనిని తెలిపెను. అందుచేత వారిలో కొందరిని కొరదాలలో కొట్టికడలము నని నిర్ణయించితిని. వారిలో నాకునరకు పిలిపించి తక్కినవారి నుండర కొట్టింజితి. వైద్యుడు దగ్గర నుండెను. సాక్షులచే గుర్తుపట్టెను నిమిత్తము పుకమును పరిచేయించిని పిలిపించితిని వారిలో కొందరి నక్కడనే కట్టుకొనిరి. ఆరుగురువరకును వారిని సాక్షులు గుర్తించుచుండిరి. రైలునే స్టేషను కిరతల వద్దకి నోక దానిని కట్టి పట్టుకొనిన వారిని ఆరుగురు పెట్టిరి. కగలు పోలేనువారు ను రాత్రి వైదికమును కామరూపిండి. 180 మందికంటె యెక్కువ మందిని అందులో పెట్టలేదు. వారికి కాకలసింత స్థలముండెను. వైద్యుడు కూడ నుండెను. కొందరి చేతులకు ఆరదండకలల చేసి పోలేనువారు లాహోరుకు తీసికొ:పోయిరి.

రా కినుగాకి సాక్షి యిట్లు చెప్పెను:—నేను కామరూపి వరకు వెళ్లినప్పుడు స్థితిగతులు విచిత్రముగ నుండెను. విద్యార్థులలో పెద్దవారిని యేరి కొట్టింజితిని. వారు నేరముచేసి యుండెకర్తరలేదు. వారు పెద్దవారై యుండెను చాలును. అట్టిని జరుగుట చాలదురదృష్టము.

నరే చివరగా నెటల్యాడు గారికి సాక్షి యిట్లు చెప్పెను నేను కామరూపివరకు రాక ప్రారంభము ఫిరోజ్ పురములో నుండిని. అంతవరకును నేను కామరూపి వెళ్లి యుండలేదు. కాని అయూరుమీదుగ వెళ్లి యుండిని.

ప్ర:—మీరు ప్రాని దాఖలు చేసిన రిపోర్టులో కామరూపి చాలకాలమునుండి రాజప్రసామునకు చేరువడినదని చెప్పితిని. అట్లునకు ఆధార మున్నదా?

ఉ:—నేను మొదటిసారిగా చెప్పియు యుంటిని. నేను విని యట్లు వ్రాసితిని.

ప్ర:—మీ కథన చెప్పిరి?

ఉ:—అక్రమము నేను సమాధానము చెప్పదలయుతో లేను. నేను వింటిని. నేను వ్రాసిన దానికంటె యెక్కువ చెప్పెను.

ప్ర:—సంఘమువారి దగ్గర నిదివరకు కామరూపి అధ్యక్షమును కొందరు పట్టణములో రాజకీయాధికారములేదని చెప్పిరి. వారట్లు చెప్పుచుండ మీ రట్లు చెప్పుట అక్రమకరముగ నున్నది. మీ రింకను ఇట్లే తలచెదరా?

ఉ:—ఈ ప్రశ్నకు నేను సమాధానము చెప్పక.

నరే చివరగా నెటల్యాడు గారు తిరిగి ప్రశ్నింప మొదటిసారిగా మామరూపిని సాక్షి తెలిపి కొందరు చెప్పుగానిని వ్రాశిన నెచెప్పెను.

అప్పుడు హంటరు ప్రభువు నెటల్యాడు గారిని పిలిచి ఏదో చెప్పిరి. నెటల్యాడు గారు రావన ముచ్చటించెను క్రిందికి తన

నరే చివరగా:—కట్టణములోని కొందరు గవర్న మెంటుకు విముఖులుగ నున్నారని మీరు వ్రాసిరి దీనిని గురించి కూడ మీరువినియే వ్రాసిరి కాదా?

ఉ: అవును వినియే వ్రాసిరిని

ప్ర:—కర్నూలు గారు మీరు తెలిసియుండును. ఈ దరు గవర్న మెంటువారికి చాలతోడ్పడిరి. ఒకరు షెర్షోఫ్ నను గారి కుటుంబమును రక్షించుటకు సాధనములులేరి.

ఉ:—అవును.

అట్లు జరిగినప్పుడుకూడ పూర్వాభిప్రాయమునూ ముగ్ధులలో యనియెడుగ సాక్షి నెటల్యాడు గారిని క్రిందికి పిలిపి దము అట్లుయు లేకుండ చేసిరాయు యడిగెను.

చివరగా:—నేనుమీరుగారు క్రిందికి సమాధానము చెప్పుటకు లేను.

సాక్షి:—నరే మీరడిగిన ప్రశ్నలకు నేను సమాధానము చెప్పెను.

చివరగా గారు హంటరు ప్రభువు గారిలో:—అరినిని బలవంతపెట్టి చెప్పించలేదు. అరిని గవర్న మెంటు వారు నూచుకొనలయును.

సాక్షిలో చివరగా:—11 వ తేది వరకును దుకాణములను కట్టలేదు.

ఉ:—దుకాణములను కట్టలేదు.

ప్ర:—కామరూపిని పంపిన హంటరు అన్యత సరపు వక్రము దెబ్బు చెల్లించలేదని మీరింక చెప్పునరా?

ఉ:—దానికూడ నేను వినియే వ్రాసితిని. నేను వ్రాసినదానికే ఆధారములేను. మార్నలలో ప్రకటనలను కొందరు పెద్దయతులయి యెట్ల గోడల కలిగించునని మీరు ఆజ్ఞాపించిరి ఆందోళకు లనగా మీయుద్దేశ మేమిటని చివరగా గారు అడిగిరి. ఇంగ్లీషు నిఘంటువులో నావిదమున కుండిన యధామేమును సాక్షి బదులు చెప్పెను.

చివరగా గారు — ఎవరిని మీయుద్దేశము.

సాక్షి:—ఇంగ్లీషు సరిగ నే యాగనుచున్నదే.

చివరగా:—ఇంగ్లీషు సరిగ లేదని నేను నూచింక లేదు.

సాక్షి:—నేను అక్కడ చెప్పినదానికంటె భిన్నముగ నేను చెప్పదలవలేదు. నరే చివరగా గారు. అక్కడ స్పష్టముగ నున్నది. ఆందోళకు లనగా ఎవరైన కావచ్చును.

హంటరు ప్రభువు గారు సాక్షిలో:—ఆందోళకు లనగా మీరుడుపులో నేమియే యుద్దేశములదా?

సాక్షి:—గవర్న మెంటుకు కృతీరేకముగ నాందోళ నము చేయువారు.

నరే చివరగా:—గవర్న మెంటుకు కృతీరేకముగ నాందోళనము చేయువారనగా మీరు యుద్దేశ మేమిటి?

సాక్షి:—మాటలవలనగాని మరయితర జేష్టలవలనగాని గవర్న మెంటు వారి కార్యములకు కృతీరేకముగ నుండువారు.

నరే చివరగా:—నరే చివరగా నా దోశకుల యుండ్లగోడలకు అక్రమకడల నతిమించునని మీరు త్రువు చేసిరి. అక్కడ ఆందోళకులుగా నెవరో మీరు విప్పిచెప్పిరా?

సాక్షి:—లేదు చెప్పులేదు.

నరే చివరగా:—అట్టి పి పొందినవారనగా నెవరు?

సాక్షి:—గవర్న మెంటువారి కార్యములకు నసంతృప్తి పొందిన వారు.

నరే చివరగా:—పీడయలందరి యిండ్లకు నిర్ణయించి ప్రకటనలను కట్టిరా?

సాక్షి:—నాకు తెలియదు. నానుత్తరపును వారెట్లు పాలించిరో తెలియదు.

నరే చివరగా:—ఎవరి యుద్దేశ తే నోటీసులు కట్టిరో ఆనోటీసులను చివరికియెందుల నుండుటకై వారికి నీని జప్తు చేయించుదుమని ఆ త్రువుచేయించి కదా? మీరు నోటీసులు గచెప్పిరా కిభితప్రార్థముగ తెలిసిరా?

సాక్షి:—ఎట్లుచేసిన నేమి?

నరే చివరగా:—కర్నూలు గారు సమాధానము చెప్పే జప్తి యిదిగాదు సభ్యులు క్రిందికివచ్చుదు సమాధానము చెప్పేవిధ మడికాదు.

చివరగా గారు తిరిగి అక్రమము చేయడిగిరి. నోటీసులు చెప్పెనో, కిభితప్రార్థముగ ప్రకటించెనో సాక్షికి తెలియదు.

ప్ర:—నోటీసులను చింత కూడదు. చివరికి క్షింతి చేదమని యున్నది కదా? ఆక్షు యేమిటో మీరు నూచించిరా?

ఉ:—నేనుచేసినవారిని మార్నలలో కొర్రుగారు విచారించెదను.

నరే చివరగా:—మరి ఎవరో ఆనోటీసులు చించి పారచేసినప్పుడు ఇంటి యజమానిని క్షింతపరచినదే? యా

సాక్షి:—అవును.

నరే చివరగా:—ఇవి న్యాయముగ నున్నదా.

సాక్షి:— అవును.

విజ్ఞాన:— మీరొక పేజీ చెప్పును.

సాక్షి:— అవును అట్లే చెప్పెను.

సాక్షి యొక స్థితి చెప్పి దోడగ:— పెద్దవారిని చేరి కొట్టింది. వారు పెద్దవారుగ నుండు దురదృష్టము నేను చేసింది బాగానేయున్నది. గుర్తు పట్టుటకు మగవారి నందరిని పిలిపించితిమి వారిలో కొందరిని పట్టుకొంటిమి. వారిని లావోయకు వండిరి. వారిచేతులకు బ్రాహ్మణులతో ఆరద్రుడములు వేసికో తెలియదు. వారు ప్రమాదమును కలిగించెదరిని కలవరించి. వారివలన చిట్కలు పడెదలదులలో లేదు. వారి యెడల చేసింది బాగానేయున్నది.

సాక్షి యిట్లు చెప్పినదంగన:— ఏప్రిల్ 25-న లేని లావోయనుండి కొందరుచిట్ట ఉరిస్తంధములను మే 8-న లేని సాక్షులు కారంభించిరి-న లేని పీసీవార వేసిరి. వారిని సాక్షు విషయమై లావోయ కమ్యూనిస్టుల నాలోచించలేదు. ఏకైక దళాలించవలెనో మాత్రము సుక్రమించిరి. కినినుగారు నాలో వారి యొద్దేములను చెప్పిరి.

విజ్ఞాన:— మీరు కినినుగారి అధికారము క్రింద లేదు.

సాక్షి:— (హంటు (భక్తు న క్షేపి) అయ్యి ఈ (క్షేపి) యిక్కడ నుండునా లేదు.

సర్ విజ్ఞాన:— మీరు కినినుగారి అధికారముక్రింద నుండిన కలయకనానా?

సాక్షి:— లేదు.

సర్ విజ్ఞాన:— వారియుక్తవలకు మీరు లోబడ లేదు కాదా?

సాక్షి:— లేదు.

సర్ విజ్ఞాన:— ఉరిస్తంధముల నెందుకు పాలించ నలయునో మీరడిగిరా?

సాక్షి:— లేదు.

సర్ విజ్ఞాన:— వారియుద్దేశే నేమిటి?

సాక్షి:— కామూరులో కినినుగారిని ఉరి పీయుటకు.

సాక్షి యిట్లు చెప్పె:— ముగ్గులు లాగు అకనరించి ఉరికత్తి వేసివారిని బహిరంగముగ ఉరిపీయుట అయ్యి మే కినినుగారు ఉరిస్తంధములకు పాతరుని ఉత్తరువు చేయలే దు. పంజాబు గవర్నమెంటు వారు త్రిశువు చేసి. పంజాబు గవర్నమెంటువారే సర్వము. చేసిరి. కమ్యూనిస్టు యేదో కారణముతో ఉరిస్తంధములను పారవేయమని ఉత్తరువు చేసెను. వెలూఖనకు స్థితిగతులు చల్లబడెను. ముగ్గులు లాగు (ప్రయోగించిన తరువా) స్థితిగతులు బాగుపడెను.

తరువాత పండిత జగత్పాణ్యులు, సుల్తాన్ అహమ్మదు గారు సాక్షిని కలిశిరి.

పీడకు మోహనలాల్ గారు తరువాతి సాక్ష్యమిచ్చిరి: వారి సాక్ష్యముయొన తరువాతి పట్టులు నాటికి విచారణ విర మించిరి.

శుక్రవారము

లావోయ, దిసెంబరు 5- నేడుకొందరు సాక్షులను విచారించిరి. వారిసాక్ష్యముతో కామూరు అధ్యక్షులకు సంబంధించిన విచారణ ముగిసెను. వారు మామూలు పూర్వములే విచారణ మానుటకు ప్రజలు వచ్చుటలేదు. నేడు ఆరంభము నందు తెల్లవెంటు వెలూఖన గారు సాక్ష్యమిచ్చిరి. వారు ఏప్రిల్ 12-న లేని ఫిరోజ్పురము నుండి రైలుమీద రాగా కామూరులో మూకలు కొట్టిరి. మూకలు రైలుమీద కడి, గొట్టి ఇద్దరు నైనులను చంపుటకు చేసినాత్మము మున్నగు విషయములను సాక్షి వివరించెను. క్రయాణికు లెవరుకు మూకలకు కోపము కలిగివలెను. రైలు ను నె కకు పీసీవారి సామ్యుని కోర్టులో చెప్పగ 500 గజముల దూరము పీసీవారియొ అవెను. కట్టామీద నేటియో అడ్డుమున్నదని గాడ్ల చెప్పెను. గాడ్లకు అల్లరి మూకలో ను బంధమున్నదని సాక్షి తోచెను.

మెర్సోరుగారు

సాక్షులు ఇంటరు లాకింగు ఇన్వెక్టురు మెర్సోరు గారు రైలులో గెనుభారత్తోను, కుటుంబముతోను ప్రయాణము చేయుచుండెను. వారు తరువాతి సాక్ష్యమిచ్చిరి రైలు 500 గ జముల దూరములో నాగిన కొడవే భారతీయు లందరు రైలుకికి వెళ్లి పోయిరి. బండి కెనుకగ 2 వల మండి గుమకూడియుండిరి. భారతీయు ప్రయాణికు లు కొందరి సాహాయ్యముతో సాక్షి తప్పించుకొనిన సంగతు

లను వివరించెను. వారు ఒక గుడిసెలలో దాగుకొనిరి. మూ కలు ఆక్రమణకు వచ్చిపడెను. వారి వారిని వారింది పీడకు గులాతు మొహిద్దిన గారు వంటివేసిరి. ఒకటి రెండుగంటలు వారాగుడిసెలో నుండిన తరువాత కైరుస్తీకు ఇంటికి తీసి కొనిపోయెను.

కైరుస్తీకు గారు.

(టాబెలి గు ఇన్వెక్టురు కైరుస్తీకుగారు తరువాత సాక్ష్యమిచ్చిరి. వారు ఫిరోజ్పురము నుండి వచ్చిన రైలు మీదకు వచ్చిరి. మెర్సోరు గారు చెప్పినసంగతులకు వారు బలపరచిరి.

రైసరుగారు.

డి సి. ఎక్స్ కైసరుగారు తరువాత సాక్ష్యమిచ్చిరి. కామూరు స్టేషను ఉద్యోగులు అల్లరిచేసిరి దిసెంబరు వందేయ కుండ్రునుండి వారు ఫిరోజ్పురమునకు వర్తమానముపంపి తెలు పలేను. రెండు నిమిషములలో వారు వార్తను వండించవచ్చు ను. వారిని అడిగినపుడునాడ మొదట నేమియు చెప్పలేదు. తరువాత వారు కొందరు ముద్దాయిలను గుర్తించిరి.

తారాసింగుగారు

కామూరులో నసిస్టెంటు స్టేషను హుప్టరుగ నుండిన తారాసింగుగారు తరువాత సాక్ష్యమిచ్చిరి. అల్లరిచేసిన కర్త మానము తెలిసి సాక్షి స్టేషనుకు వెళ్ళిమాచెను. మూకలుకర్త ములు పరులగొట్టిరి. మూకలో 2 వలకుండినవకును జనము కలరు తెలిగొప్పుడుకర్తముకు రీసి పారవేయటవలన వార్త పంపుటకు పీ య కా క పోయెను. దానిమీద గవర్నమెంటు తెలిగొప్ప ఆఫీసుకు వెళ్లి యాచితిని. కాని పీసీలను సరికేయటవలన యాక్రమణులండినకు లాభము లేకపోయెను. అన్నిని చచ్చుటకు స్టేషను ఉద్యోగులు చాలా కంటాలు పడిరి. మూకలు చంపవలదిన యెడల విశాపీయ నలకు లేనికొని సామ్యుని స్టేషను యుద్యోగులు కొందరు చెప్పినట్లు అహమానుమీద వారిలో కొందరిని కట్టుకొనిరి.

అనంతరాంగారు

మునిసిపలు కమ్యూనిస్టుల అవతరముగాను తరువాత సాక్ష్యమిచ్చిరి. వారు తనానీలు దాక కచ్చేరి లోనుండగ మూకలు వచ్చిపడిరి. మూకలు కేకలువెట్టి రాళ్ల కచ్చి అగ్గరాజ్యములేదని అరచెను. వారిమీద ప్రాణికువారు తుపాకులు వేసిరి. ఇదివరకు కామూరులో రాజకీయందోళము లేదు. కట్టాములో కుట్రలేదు. అకస్మాత్తుగ కట్టా తురుకు జగన్ పో వలమాత్తునకే యెయి.

ముగ్గులు లాగు యెంత కాల మనదరుని భావించుచున్నారని విజ్ఞానగారు అడుగగా సాక్షిచెప్పును రాజనీతీయం దలిచువాళ్ళు రాజులకే తెలియవలయునని క్రైస్త్యులకే మిచ్చి. కని వడిచాన లోటు లనవరచని తరువాత కిచ్చు కొనె.

బావా కారకసింగుగారు.

సోలీకు నవికన్వెక్టురు బావాకారక సింగుగారు తరు వాత సాక్ష్యమిచ్చిరాను తనానీలుదాక కచ్చేరి మిడ్డెమీద గుం డగ మూకలు వచ్చినచెప్పెను. వెళ్లిపోయిరి మూకలకు సాక్షి చెప్పెను సాక్షిని క్రిందకుడిగవచ్చి తనతో చేరవనిమూక చెప్పెను. అమూకలో వాళ్ళకగల నాయకు లెవరును లేదు. చట్టుట్లు గ్రామములవారు కొందరు నేరములచేసి పోయి కొని.

మహా బేగుగారు.

కట్టాలోని అనంత మేస్త్రేయ మహాబేగుగారు సాక్ష్య మిచ్చిరి. కట్టాలో జరిగిన కల్లలకు గురించి వాడతెలిసిరి. ఏప్రిల్ 4-న లేని దగ్ధాదాను అనుకర్తు అచ్యుతరమునుండి కచ్చి ఉపన్యాసము లెచ్చెను పట్టుకులో గౌరవము గలవాడు ప్రభుధిక్తి సారాములై యుండిరి.

అంతటితో కుక్రవాంశునకు విచారణ ముగిసెను. కేఫ్ర తిరిగి విచారణ జరుగును.

ఒక సవరణ

హంటు కమ్యూటీ యెంటు కన్నులు భ్రాంతు బాన్సుకు గారు సాక్ష్య మిచ్చుచు లేవకు మహమ్మదీయులు ఆవరణు సాఫీగారి నాయకత్వము క్రిందకు, హింతువులకు, బహిష్కరణులకు విందుచేసిరిని చెప్పియుండెను. మహమ్మదీయులుగాని సా ఫీగారుగాని విందుచే తుటదని అసోసియేటెడ్స్ ప్రెస్సువారు తెలుపుచున్నాను. మదరా వారిరు విందుచేయగా సాఫీగా రు వెళ్లిరి. ఆ విందు బాన్సుకుగారి గౌరవాగ్ధము జరిగి.

స్థానికాది వార్తలు

చెన్నపురి ఆంధ్రసభ:— వైభవవతు కేఫ్ర సా యంకాలము 5-80 గంటలకు విజ్ఞానము పురమందిరమున 'లక-కుశ' నాటకమును వెంటటెగిరాగా గారి యాజమాన మక్రింద ప్రదర్శించెదరు.

సంగీతసభ, తిరువల్లి కేఫ్ర:— కేఫ్ర ఆదివారము సాయంకాలము 4-80 గంటలకు క్రీతుతి రాజలక్ష్మి సెంకటా చలనచిత్రానికి నెం 1 కచ్చుసాయుగు నానవివోకము గానిండును.

దక్షిణహిందూ దేశ బ్రహ్మ సమాజము:— కేఫ్ర ఆదివారము సాయంకాలము 8 గంటలకు అన్వాపిల్లెబ్బి నెం 97 క ఉపాసనా మందిరము క. మామంతరాపు గారు భగవదారాధన గానిండు యువశశించెదరు.

మదరాసు ప్రొవిన్సి యల్ కాంగ్రెస్ కమిటీ:— కాన్వెన్షన్ వాక సంఘమువారు ఎల్లండి సోమవారో సా యంకాలము 5-15 గంటలకు మహాజగ్ధా మందిరము, నమా వేళయ్యెదరు.

సివిల్ సప్లయ నోటీసు:— పంజాబు నుండి అన రాలు తెప్పించుటకు దరకాన్పు లిదవరకే విశేషముగా కచ్చిర చనియు ఇకమీద అట్టిదరకాన్పు లంగీకరింపవలెనియు దై క క్తకు గారు ప్రకటించి వాడు.

ధర్మశాస్త్ర ప్రవచనసభ:— ఈ సభ ఆదరణ మన కెంటుకేట్టిపీడి శ్రీ గాములవారిదేకలయనున కేఫ్ర 8 గం టలకు పచ్చయప్పకళాశాల మొదటి సంస్కృత కంతులగు బ్రహ్మశ్రీ శ్రీకృతాంజ్ఞా వారామునిశాస్త్రులవారికల్ల మను స్మృతిని పునశ్చరింపవలెను.

చెంచయ్య, చెక్రయ్యకేష్టిగార్లకు విందు:-- నిన్నటి దివము గోఖలేనామలో పీరికి వింకొనగలడెను. ఆ స మయమున అన్ని కుటుంబములకు విందును విచ్చేసిరి. ఇతర రాయబాకులకు సత్కరముల్లి. రూకాస్వామిలయ్యంగారు, సి. పి. రామస్వామిలయ్యంగారు విచ్చేసిరి. రామస్వామిలయ్యంగారు అగ్రామవాధిసర్వము జరిపించి, అతిథు లిద్దరుకేసిక నేవ ను కొనియాడిరి. చెక్రయ్యకేష్టిగారును, చెంచయ్యగారును తమ కొనగిన గౌరవములకు కుండముల నొసగునూ, బాతీయ తివరము శుభిచ్చిపంది, స్వర్ణక్రీడె నావారసయిండుదని న భుజులను చెంచయ్యించిరి. వారుపుకను పుచ్చుటలాలంపుగు రైస పిమ్మట, వారికిని, ఆప్రస్తుకిని కంకరము ల్పూజుబె డెను. అంతటితో సభ ముగిసెను.

వెల్పాజిల్లాలు - ఒక సవరణ:— ఈజ్జి క్రింద వే జ్జివోబ ముదింపబడిన వ్యాసములో "సివిల్ క్రిమినల్ వ్యాజ్యములలో గుంటూరునుండలను ఆక్రమణము జరిపించు చున్నది.....నంభుకు కట్టిమాచినయెడల గుంటూరులో మాటికి 90 మంతుల జనమును, గోవానలో 67 మంతులను, కృష్ణలో 66 మంతులకు వ్యాజ్యములు వేసికొని బుడము లాచుచున్నాను" అని వ్రాసితిరి. ఇది కేఫ్ర వెల్లు వ్రాసినం దుకై చెనురకును ముప్పించవలయును. గుంటూరులో 90 జనల కొకటియు, గోవానలో 67 జనల కొకటియు, కృష్ణ లో 66 జనల కొకటియు వ్యాజ్యములు గలవు. కాకట్టి గుంటూరునుండల విమూటిలోను చాలమేలు. గోవానకి కృష్ణనుండలములందే వ్యాజ్యములు వేసికొనునారు అధిక నుగ గలరు.—క. నారాయణరావు.

నూర్మయ్యగారు హత్య కేసు:— బొంబాయి హై కోర్టువారి రాలోపు క్రిమినలు నమనులో జనరి 26 న వేసిన ఈ కేసు మరల విచారింపబడును. ఈ కేసు సి గంపట్టి మైర ను జమిందారుని బామిం వై వినురవలనవర కొరగా యాభ్య వ్యాసముల్లి సర్ వాగ్గుకు మెక్కి మోడ్ గారు ఇల్లు ఉత్తరు విచ్చిరి. ఆ ప్రాంగణు వారినివారి కాళుదనలో బొంబాయికి తీసికొని అతిని కల్లెకు:క్రమలకును, అంకెరంగి కాన్వెన్షన్ కి కచ్చి గించవలయును. సోలీసువాని ఫాకాకాములనుగా తల్లికం క్రులతి: కటి బాగయూ:కతో నాయు:డలలయూ:క; అతడు వై వారితో ఉత్తర ప్రకృత్యముల నడవకుండ బాడవల యును. ఆ ప్రావకుని వెంటనే కంపటనననని శ్రీ చక్రకర్తి గారి క్లాసుకు మదరాసు ప్రభుత్వమువారికి గ్రామ కల యును.

నోటీసు. (1932)

పల్నాడు తాలూకా కోనకిరి వారు గణిత్యరహితులను కాపురములు గలపల్లి రాజయ్య కోనకిరి రాజయ్య గార్లకు: మీరు నాక్లయింట్లు యగు కోనకిరి రాజయ్య నుండ వలెపల్లి గార్లకుర బహుమతు 24-0-0 ల చొప్పున ధరతో నూరు (100) బస్తాలు ఆముదాలను సిద్ధార్థి సంవత్సర (కావణ బ 80 లు నాటికి వారి ఫ్యాక్టరీకివద్ద జట్టి కాలముందు బయ్య నాగా యిచ్చిన రు 200-0-0 (రెండువందల రూపాయలు) చెల్లు పోను కేసిందిన మొత్తమును చెల్లించి పరుకును దీలెవరి చేతు కొనలగుననున్న మొదలగు పరకులతో జట్టి ఖరారును చేసుకొని 4-2-19 తేదిన వారిపేర చేత్రుత్తరమును వ్రాసియిచ్చి యుండి వాయిదానాటికి ఆముదాల ధర చాల తగ్గి యున్నందున తిరిగి 20-12-19 వాయిదాకోరి వాయిదామేరకు ధరలు చాలా తగ్గి యున్నందున యేవిధముచేత నైనను ఖరారునుండి తప్పించుకొన వలయునను దురుద్దేశ్యముతో ప్రకర్తించి సామ్యు ను యివ్వకనున్నా సరుకును దీలెవరి చేసుకొనకనున్నా వెల్లి యున్నాదనినీ ఆందువిషయమై 15-9-19 తేదిన ఒక రిజిస్టరు పుత్తమున్ను 24-9-19 తేదీ ఒక రిజిస్టరు పుత్తమున్ను మీ పేర నాక్లయింట్లు యిచ్చి యున్న పుటికిన్ని నాటిని తీసు కొనక తీరుగుచు కాలవారణము జరిగించుచున్నట్లున్నా వారికి కలిగిన నష్టమును దావాచేసి రాబట్టవలసినదిగా నాకు యిక్ ప్రక్షేపము యిచ్చినారు గనుక 20-12-19 తేదీలోగా నాక్లయింట్లుకు యివ్వవలసిన సామ్యును యిచ్చి ఆముదాల బస్తాలను దీలెవరి చేసుకొని వెల్లవలసినది. లేనియడల, 21-12-19 తేదీ వుదయం 10 గంటల లగాయకు సాయంత్రము 5 గంటల వరకు నర్సారావుపేట గ్రామములో నాక్లయింట్లు ఫ్యాక్టరీ యెదుట నడచు ఆముదాల బస్తాలను బహిరంగముగా వేలం వేయించి వేలంకల్ల వచ్చిన సామ్యులూ నోటీసులు వచ్చెరాల కయిన ఖర్చులన్నీ వేలం ఖర్చులన్నీ పోవ కేసిందియిం దిన సామ్యున్నా బయనా సామ్యున్నా ఖరారు ప్రకారం నాక్లయింట్లుకు రావలసిన సామ్యులూ చెల్లుపోను కేసిందిన సామ్యున్నా వాయిదా లగాయకు మొత్తముసామ్యులకు నెల 1-కి 100 కి రు 1.0-0 చొప్పున వడ్డీవడ్డీమున్ను ఖర్చులతో సహా దావాచేసి రాబట్టుకోవడ మగునని యిందుమూలముగా తెలియజేయడ మైనది.

నడింపల్లి జగన్నాథరావు
4-12-19 ప్రిడరు, నర్సారావుపేట.

నందిగామ టెంపరరీ డి॥ ముననబు కోర్టులో

వాదిగారు: శ్రీరామచంద్రరావు బహద్రుగ జియించారు గారు పరకణ మునగాల వల్లెరా.
ప్రతివాదు: పాలకున్న నాగయ్య చనిపోయినందున వారకులు అదిగి క్షణమున్ను 1 పరకురాజయ్య, 2 రాజకృష్ణయ్య, 3 లక్ష్మీనారాయణ, సా॥ గన్నవరం తాలూకా చిన వోగిరాల.
వాదిగారిపేర ప్రతివాదుల అదిగి క్షణమున పాలకున్న నాగయ్య నెల 1-కి 100-కి 1.0-0 చొప్పున వడ్డీతో యిచ్చేలాగున రు 798-12-4 లకు 9-9-1916 తేదీన వ్రాయించి: ప్రాంతీకోరిన తాలూకా ఆముదాలము రు 1078-12-4 లు రాబట్టుకొనటకు నందిగామ టెంపరరీ డి॥ ముననబు కోర్టులో O. S. 557/1919 కున వాదిగారు ప్రతివాదులపయిన దావా దాఖలుచేసివాడు. నడచు దావా 27-1-20 తేదీకి వాయిదా వేయబడినది. ఆకోజు పరకణ 10 గంటలకు ప్రతి వాదులు కోర్టుకు హాజరుకానియెడల యిచ్చుపాత్రచేసి విచారింపబడును. (1931)
కోండపల్లి శ్రీరామచంద్రరావు బి. ఏ. ఏ. ఎల్. నందిగామ, 4-1-19. వాదిగారికిరఫన వకీలు.

శ్రీమద్భగవద్ గీతారహస్యము
547 అను 1437
కర్తయోగ శాస్త్రము
శ్రీబాలగంగాధర తిలక కృతము.
శ్రీనోడి నుబ్రహ్మణ్యశాస్త్రిచే పరివర్తితము.
ప్రతి 1-కి ధర రూ. 3.4-0.
వానిల్ల- రామస్వామి శాస్త్రిలు అండ్ సన్స్,
192, ఎస్.ఎస్.నెడ, చెన్నపురి. ఈ

నమకాలికాభిప్రాయము.

ఆంధ్ర ప్రదేశ్ కాభివృద్ధికు సత్కారము :

ఆంధ్ర ప్రదేశ్ కు విన్నవము.
మన మద గాను గవర్నరు గారికి సంబంధించిన కృప, గుంటూరు మండలముల రైతుల సంఘప్రతినిధులు, గరి నెల 20 వ తేదీన ఆంధ్రప్రదేశ్ కాభివృద్ధికు శు. కె. నాగేశ్వరరావు పంతులుగారి కోరిక అనుసార విచారణసంగి ఆంధ్రప్రదేశ్ మన కామనానీయము గావి: పురుషుని నిరుపమాన సేవాపరిపత్తి నగ్నించి కృతార్థులైన సంతోషులు చున్నాము. కొలది దినముల క్రిందటనే తిత్సత్రికా కార్యాలయమున హరిజనులకు, పరివాండ్లెల్లకు, ఆముదాలకీల నిట్లనే సత్కరించి కృతజ్ఞతలు సూచించి యుండినది దెలుపుట కానంద మగుచున్నది. ఇట్లు స్వాగత్యగమనో మయి నాకు పంపిస్తేములకుండి యు, మం యాంధ్ర సంఘాభివృద్ధికియి విశేషించి, వివిధవిధముల పాటుపడుచున్న నీ మహాశయిని, ఖనకార్యముల శాంఖ్యి లోకము లెప్పుగా గ్రహించి, యిప్పుడు నిజకృత్యముల కావ మొదలిడిన విషయమె తిరు ప్రశ్నంపాస్తాము గాగ మానకు. కాని, కాలాంతరమున్ను విరంతర పుత్రులు కీ సత్కార మత్యు ల్పచుచు మా తలంపు. కాబట్టి మా యాంధ్రసోదకు లెల్లరు.. శ్రీ నాగేశ్వరరావు పంతులుగారి వర్గంతి దినమున నూరూర కథలు జరిపి, నిజకృత్యముల ప్రకటించి, తత్రికాభివృద్ధి కుచి కిరితిని సూచుచునెడల చుకూని కొంతైన యునియిక్తి నొందగల తెగవేస్తుమని మామృతము. కావున, మహానీ యలెల్లరుకు యొంది కార్యకృతులయొద్దకు గాక! యని స నమముగా కోరుచున్నాము. (భారతమాత)

తిలకగారికి సన్మాన పత్ర మిచ్చుట

పూనానామలందటి తరపున నీయవలదగుట.

పూనా నగరము నందలి పుజులందటి తరపున లోక మాన్య బాల గంగాధర తిలకగారికి సన్మాన పత్ర మిచ్చుటకు ప్రయత్నములు జరుగుచుండుటకు జూది కొంతమంది మితవాద నాయకులు ను సరి ఘ సంస్కర్తలు ను ఆ తని స్నేహితుల ట్టి సన్మానము చేయటకు తమ కేమియు సర్వసంకల్పము చేతు గాని అతివాదముల నను, మను సంస్కర్తల నెదిరించుటవలనను దేశమునకు చె ప్పురాని కీడుచేసిన తిలకగారికి పూనా నగరందటి తరపునకు సన్మాన పత్ర మియ్యవలదను బ్రాహ్మణతరులను మితవా ద నాయకులను వెద్ద సభచేరి. ఆనంద్విల్ల పరంజెప్పిగారు స భాధి క క్షయము నువ హించి ది. కే లు, క న త్కాదు, కాను, తేరభకు, అట్టి మొదలగాగలవార నేశవంది సభచేరి. తిలక స్నేహితులనతని పక్షమువారు నెంత యిది కేకవలె సన్మానపత్రము నిచ్చినను తరు కి భయంకరముం దెదగాని గోళ్ల, చెడదే, ఆగ్నిగ్రామ మొదలగాగల మహావా యుకుల రాజకీయ, సాంఘిక సంస్కరణము లన్నిటి ద్వంగిలిన తిలకగారికి పూనా అందటి తరపునకు సన్మానపత్ర మిచ్చు నంతటి అసంభవ మింకోటి యుండదని అభ్యుక్తులు చెప్పిరి.

తేవూన గ్రామములో నీయాహార పదార్థముల కలపు నకు మాలికాలి దొంకక పాధకమయన్న 80 బీద పంచకు ట్టుంబులును, ముగ్రామ వాస్తవ్యులగు, పాలపాటి పాపి రెడ్డిగారు మొదల భూములలో సంజ తయిర్లు సాగించు కరి శ్రమను గల్పించి నెలదినముల నుండియు పోషించుచున్నార. ఇంక నెంకనెల వరకు వీర పోషించుచునది తెలుపుటకు మాకెంతయు సంకలనముగా నున్నది. అని మునగాల వెంకట స్వామి వ్రాయుచున్నాడు.

ఒక తీర్మానము:— కృష్ణాజిల్లా నల్లూరుపాలెము గ్రా మాచాయ క్షయపట్టిక: 1914 నవ్వరమునుండి తే 28-11-19 సం॥ వరకు గల ఆదాయము రు 42481-4-0 గ్రామపాలనకై న క్యము 1885-8-9 నిట్ల 2607-0-8. మా గ్రామస్థులు గుర్త పల్లి రామస్వామిగారు నునూరు మూడు వందల గలముల స్థల ము ఉచితముగ నిచ్చిరి. ఈస్థలములో ఒక స్కూలు వై న్యో సామ్యులలో గట్టి గ్రామపాలన క్రింద సంచుకొనుటకును ప్రతి కర్మరము గ్రామమునకు కచ్చు ఆదాయమునుండి గ్రామపాలన క్యము పోను నియో సామ్యు నుగ్గులునకు ఇచ్చునట్లును గ్రామస్థు లందరను ఏకగ్రీవముగా తీర్మానించిరి.—బండి యు చ్చయ్యి చాదరి.

ఉత్సవము:—సిద్ధార్థి నామ సంవత్సర పువ్య శుద్ధ 6 భానువారం (28-12-19) తేదీన వద్దగిరితాలూకు తెయూరు గ్రామమునద్ద జనుమంగళి సకీర్తరమున అన్న దాన శ్రీనాబ్రహ్మ శ్వేత్యోస్వామి కథోస్థితము జరుగును ఈకార్యము నెల వేగ్గుటకు క్షేత్రాలసంధున ధర్మాశ్శులయొక్కయు భక్తుల యొవంకు చందాద్రవ్యమునుండి ఉత్సరములు సమారాధనలు బ్రాహ్మణులను, వైశ్యులను, శూద్రులను 4 దినములు జరుకున. ఇచ్చట జరుకు కార్యములు—పువ్య శుద్ధ 6 కలశ స్థాపనాది ఉద్దివములు. పువ్య శు॥ 7 కి భ్యవారోహణము, భేరి తాడనము, దీ: ఉత్సవము జరుగును. పువ్య శు॥ 8 అన్న దాన శ్రీ నాబ్రహ్మశ్వేత్యోస్వామి బ్రహ్మోధము జరుగును. పువ్య శు॥ 9 వ్యూయాశ్రోస్థితము, పాశ్చేటోత్సవము. పువ్య శు॥ 10 అవభ్యుత్సవం సస్య గారాజులపూజ, ఉట్టుపరుష జరు గును. కాబట్టి ఈస్వామికార్యము నెల కర్చుటకు తాము పుత్రమిత్రకళితాదులతో నయచేసి వచ్చి స్వామికార్యము నెలచేసి అన్న దానముచేసి తాము స్వామియొక్క కృపవ స్వాశ్రులగుచునని సమీపము. తరుకు తగింపగ్రామ ధర్మ సమామము చేతులెంచి కోరినాడు. అని ధర్మకర్త యగు తేయూరు మచాంగము వేంకటరాజుంట్లగారు హించిపురము నుండి వ్రాయుచున్నార.

వెద్దాపురం డి॥ ము॥ కోర్టులో

స్కాల్ 905/1919 (1938)
వాది:—వనపర్తి పీరాస్వామి
ప్రతివాది:—పోలారపు వెంకన్న
వాదికి ప్రతివాది ది 8-7-16 తేదీన వ్రాయించి యిచ్చిన ప్రోనోటు బా॥ అసలీ పాయుదాయి రు 23-8-0 లకు వై నెంబ రున దావాచేసినాడు. ప్రతివాది రంగూకొవద్ద బరంపురంలో నుండి సమ్యును పుచ్చుకోనందున యాకోటీసు యివ్వడ మైనది. దావా 22-12-19 తేదీకి విచారము వాయిదాపున్నది. ఆతేదీనాటికి ప్రతివాది హాజరయి వాదించుకోని యెడల ప్రతి వాదివై డిక్రి ఆవుననియందుమూలముగా తెలియపర్చడమైనది. వెద్దాపురం శలపాక సత్యనారాయణ మూర్తి 8-12-19 వాది తరపు ప్రిడరు.

ఓరియంటల్ గవర్న మెంటు సెక్యూరిటీ

లైఫ్ అన్యురన్సు కంపెనీ, లిమిటెడ్.

1874 సం॥ స్థాపితము.
హెడ్డాఫీసు, బొంబాయి

మా నేజరు:— ఆర్. హెటర్ సన్ బ్రవుక.

5 కోట్ల రూపాయలకు వైగా మూలభవ మున్నది.

రూ॥ 13,34,03,783 లు చెల్లించవలసిన భీమాలు

రూ॥ 78,45,175 లు 1918 సంవత్స రపురాబడి

5 కోట్ల రూపాయలకు వైగా యి తవరకు చెల్లించియున్నాము.

ఈ కంపెనీ తరపున నుచిచేయుటకు ఏజంట్లు కావలయును. వారు అనుభవ శాఖుగుగ నుండ వలయును ధరావత్తు చెల్లించవలయును.

ధరఖాస్తు ఖరములకు యీ క్రింది విలాప మునకు వ్రాయుడు.

672
Apply to:—
F. E. Vaid, Branch Secretary,
Orienta Assurance Building,
Post Box No. 8, Madras.

Board of Agriculture. Thursday's Session.

FUSA, December 4.

The meeting of the Board of Agriculture resumed to-day. The first subject taken up was the possibility of improving (a) forecasts, (b) final statistics of the area and the yield of crops in India with special reference to the recommendations in Chapter 17 of the Cotton Committee's reports. This subject was in the first instance referred to a Committee consisting, among others, Mr. E. Noyce (Chairman), Mr. Fiedlay Sharras, Director of Statistics, and Mr. H.A. Lindsay, Director-General of Commercial Intelligence, who submitted a lengthy report. They accepted the recommendation of the Cotton Committee that the work of submitting estimates of outturn should everywhere be handed over to the Agriculture Department. They however thought the figures of outturn and estimate of the conditions on which the estimates of outturn were based must continue to be supplied by the Land Revenue or Record Department. With regard to the figures of area the Committee was of opinion that the areas and cotton and under each of the most important mixtures should be returned separately. In regard to normal yield per acre on which of course all forecasts of outturn must be based, they were on the whole not in favour of the advancement of crop cutting experiments. They agreed with Mr. Stuart that an attempt should be made to ascertain the total actual yield by collection and detailed study of statistics of the movement by rail or sea, of manufacture or of any process, such as baling and of the estimates of local consumption. As for the manner in which the figures of average yield should be utilized for the purpose of the forecast they disagreed with the Cotton Committee for they believed that it would be useless to try to impress upon the primary reporting agencies the meaning of the term normal and its equivalent. They would rather leave the Fatwari or similar reporting agency to their traditional methods and would accept Mr. Stuart's formula for working out the forecast. The average seasonal factor would be the average of the ten preceding years. The Committee were unable to agree with Mr. Stuart that the dates of the provincial forecast should be fixed for each province to suit local conditions and that All-India forecasts should be monthly summaries of such of the provincial forecasts as have been issued up to date. They strongly supported the proposal that all forecasts should be subjected to careful detailed examination in the light of the actuals. The figures in each forecast should be compared not with the figures in the corresponding forecasts of the previous year as at present, but with previous forecasts of the same year and the final forecast of the previous year. They approved generally the recommendation of the Cotton Committee that more use should be made in regard to the figures of outturn of non-official agencies such as large firms, large landholders and ginning factories. They also agreed with the Cotton Committee that an officer of the standing of an Assistant Director of Agriculture should be attached to all provincial agricultural departments for compiling and scrutinizing agricultural statistics. They also accepted the recommendation that a fifth and final forecast of cotton should be issued in April and strongly supported the recommendation for compulsory submission of returns of cotton ginned and pressed by the ginning and pressing factories, but were of opinion that the returns of unpressed cotton received by the spinning mills should also be made compulsory. In conclusion they warned the Board against the danger of estimates prepared for statistical reasons being coloured by questions of suspension and revision of revenue.

Mr. Noyce, in introducing the Sub-Committee's report remarked that they could not agree with the Cotton Committee's recommendations in all points, because the Cotton Committee dealt with one crop only. A lengthy and interesting debate followed on the subject. Mr. Jacob Director of Agriculture, Punjab suggested that the Board should recommend the possibility of improving forecasts of the area under certain crops by introducing aeroplane photography. A resolution to that effect was adopted.

Agricultural Machinery.

The next subject taken up for consideration was whether any special measures were necessary with regard to initiation or control of extensive experiments with agricultural power machinery, with special reference to motor ploughs and tractors. The report of the sub-committee on the subject, over which Mr. M. Swiney, Director of Agriculture, Assam presided, stated that immediate steps should be taken to enable the agricultural department to exercise some control over the designing of tractors and their implements so as to make them suitable to the varying conditions of India as at present the makers of implements had no central authority in India to whom to apply or look to for suitable advice in detail in designing these implements for Indian conditions and consequently the general public was likely to be exploited by the selling agents. The committee, therefore, recommended that an agricultural engineer with practical agricultural experience should be appointed at Fusa and be furnished with the necessary establishment and workshop to deal with this problem and to recommend and to criticize all types of tractors and implements offered for sale in India, and that he should be placed in a position to cause the makers to realise that unless they conformed with the recommendations based on the results of his tests with their tractors and implements, the department would not recommend or use them. This officer would serve as a most essential link between the agricultural department in India and tractor outfit manufacturers. In view of the extreme urgency of tackling this question before the country was flooded with unsuitable types of tractors and implements the Board adopted the report with the recommendation that a section of agricultural engineering should be established in Fusa with staff and necessary equipment to deal with agricultural machinery and tractors.

The Board then adjourned for lunch.

Improvement of Tillage.

At the afternoon meeting the Board considered the question that in view of poor average of outturn obtained in India to considerable extent due to be of inferior tillage implements, what steps, if any, should be taken to encourage the manufacture of improved implements in this country on a large scale. The recommendation of the sub-committee was that the plough being the most important tillage implement the

question of adoption of iron ploughs to Indian conditions should receive immediate attention as lack of such designs was a serious obstacle in the way of introduction of improved ploughs on a large scale. Much greater amount of experimental work remained to be done with regard to other tillage implements. They strongly recommended the employment of an agricultural engineer in each province who should devote his whole time to the work of designing and testing agricultural implements and should possess the necessary qualifications. The Board adopted the report with the recommendation that such engineers should be members of agricultural service and not of industrial service as recommended by the Commission's Report.

Disorders Enquiry Committee. Kasur Disturbances. Enquiry Nearing the End.

LAHORE, December 5.

With the examination of quite a large number of witnesses to-day the Hunter Committee has neared the end of their enquiry into the Kasur disturbances. The falling of in public attendance at the Town Hall continues. This may partly be ascribed to the disappearance of a number of chairs unintentionally damaged by the people who attempted to follow the evidence in days gone by from the rear end of the hall by performing gymnastic feats on them. There is quite a small exhibition of broken chairs in one corner on the verandah of the hall.

L. MALONEY.

When the committee reassembled to-day Lt. Maloney who was a passenger by the Ferozepore train which was attacked by the mob on arrival at Kasur on the 12th April gave evidence. He narrated at length the attack on the train, the murder of two British soldiers, the attempted murder of two British soldiers, the attempted murder of other Europeans and the details connected with their escape. He said that no provocation was offered to the mob by the passengers. When the situation was becoming threatening Mr. Sherborne and family who were in the train were naturally excited and asked the guard to take the train back from the place where it had come to a halt some five hundred yards away from the station. The guard declined saying that the line was not clear. Witness formed the impression that the guard was directly concerned in the whole business. He was absolutely callous.

Mr. Sherborne.

Mr. Sherborne, signal interlocking Inspector N. W. Railway, who was travelling in the train with his wife and family on the day of the disturbances was the next witness. He said that the train pulled up some five hundred yards away from the station at a distant signal. This was not usual. He saw all Indian passengers leave the train and discovered a mob of about 2000 people in front. Witness then described his escape with the help of an Indian fellow passenger and two soldiers to an adjoining hut where the crowd attempted to attack him and his family. The crowd was however persuaded to go away by Mr. Ghulam Mohiuddin, Pleader. He and his family remained in the hut for a couple of hours and were then taken by Mr. Khairuddin, his Indian fellow passenger, who assisted in his escape to the hut to his (Khairuddin's) house in an adjoining village. Later on the Deputy Superintendent of Police came and rescued them and took them to his own bungalow. Witness learnt that the information of the occurrences had only been sent to Lahore, and Ferozepore being nearer, he hastened off to that place to summon military aid with which he returned. In the afternoon the mob had been dispersed by the Police.

Mr. KHARUDIN.

Mr. Khairudin, Travelling Inspector, N. W. Railway, was the next witness. He said that he was travelling by the Ferozepore train which was attacked and corroborated Mr. Sherborne in main details and expressed the opinion that there was an organised conspiracy behind these disturbances.

BY SIR CHIMANLAL SETALVAD.

Questioned by Sir Chimanlal Setalvad on this point witness said he could give no further details on which he based his opinion and referred Sir Chimanlal to the Government for information.

MR. RAYNER.

Mr. Rayner, D. T. S., N. W. Railway, Ferozepore, was the next witness. Questioned by Lord Hunter witness said that the Kasur station staff were most inactive on the day of the disturbances. They took no trouble to wire and inform Ferozepore of the trouble before it was too late. They could have got through a message in two seconds. On the 11th he passed through Kasur and his staff never told him about martial etc., which they certainly must have been aware of. In the beginning the Kasur staff absolutely refused to give any information whatever, but later on they identified some of the accused persons. No pressure was used in this direction.

Mr. Tahar Singh, Assistant Station Master, Kasur next gave evidence. He said that he was at his quarters on the morning of the disturbances at the station and on getting news of it he hastened to the station reaching there at about 10 o'clock. He said the railway wagon was already on the line and discovered that glasses had been broken and various other damage done. The mob consisted of about two thousand persons. He tried to get off a message but found the telegraph instrument had been taken of the wires. He proceeded to the Government Telegraph office in order to see if he could send off a message there and found the instruments were not working the wires having been cut somewhere. The station staff tried to put down the fire and in his opinion it was impossible for them to have prevented the crowd from mischief. Some of the staff at Kasur were arrested on the allegation that they asked the mob to take Europeans out of the station if they wanted to kill them.

MR. ANANT RAM.

Mr. Anant Ram, Municipal Commissioner, Kasur was the next. He said he was inside Tahsil in the town when the mob came and attempted to attack it. The mob was not at all under control. Officials attempted to get the mob away but they would not disperse and started throwing stones and shouting. There was no British raj. Eventually the mob was fired upon. But

for the firing it would have not dispersed. By the time the troops arrived in the afternoon things had quieted down. He attributed the restoration of peace to the presence of military and the proclamation of Martial Law. Kasur had not been the centre of political activity before. He knew the existence of no conspiracy in the town and God alone knew the reason for the sudden manifestation.

BY SIR CHIMANLAL SETALVAD.

In reply to Sir Chimanlal Setalvad who asked witness for how long Martial Law was necessary witness declared amidst laughter that the secret of statesmanship was known only to King. Pressed further he said ten or fifteen days would have been sufficient. He expressed the opinion that after the recent experience of Martial Law regime there was not likely to be any further trouble at Kasur.

BAWA KHARAK SINGH.

Bawa Kharak Singh, Sub-Inspector of Police, was the next witness. He said that he was on the terrace of the Tahsil when the mob surrounded it. He asked the mob to disperse but the people in the crowd asked him to come down and join them. The mob started throwing stones and in order to frighten them and also to give alarm to other officers he fired three rifle and three pistol shots in the air. There was no responsible officer present to give order to fire on the crowd. The Deputy Superintendent eventually arrived and gave orders to fire and the mob began dispersing. The crowd at the Tahsil consisted of town people and villagers in equal number. He saw no responsible leader heading them. People of some of the villages surrounding Kasur did commit crimes and looting.

Mr. SHUJA BEG.

Mr. Shuja Beg Honorary Magistrate, Patti, was the last witness of the day. He narrated the happenings at Patti, the rioting that took place there, the cutting of wires, destruction of railway lines etc. He said on the 4th, April, one Durga Das who had subsequently been convicted by the Special Tribunal came from Amritsar and delivered a lecture at Patti which had a pernicious effect. The main and respectable population of the city was loyal.

The committee adjourned till to-morrow.

(REUTERS)

Lord Meston in the House.

LONDON, December 3.

Lord Meston took his seat in the House of Lords to-day. He was introduced by Lord Incheape and Lord Macdonnell.

French Republican Presidency M. Clemenceau's Urged to Accept.

LONDON, December 3.

A telegram to the "Morning Post" from Paris says:—Many of M. Clemenceau's friends are urging him to accept nomination for the Presidency of the Republic. The "Matin" says, M. Clemenceau has abandoned that intention of visiting Egypt and India in February.

Professor Keiths Letter re High Court Jurisdiction over Ministers. Sir E. Chamier's Reply.

LONDON, December 3.

Sir E. Chamier writes to the "Times" in connection with Professor Keiths letter and says that the scope of Section 110 is much more limited than first appears. He suggests that it would be unwise at this stage to eliminate a provision, which only places Ministers and Members of the Executive Council in the same position as regards amenability to Courts. He points out that the Section leaves untouched the jurisdiction of the High Court in cases of treason and felony and does not touch the jurisdiction of Magistrates, respecting cases similar to misdemeanours in English Law, nor does it touch Criminal Appellate jurisdiction of High Courts.

The Section refers only to original Criminal jurisdiction of the High Court established by Letters Patent and therefore does not touch the jurisdiction of the Court of Session in Mofussil, which are empowered to try all offences by Non Europeans and it is not likely that any Ministers will be Europeans. The Chamber does not think that owing to the provisions of Sections 127 Ministers will be in more favourable position than Members of the Executive Council.

LONDON, December 3.

Prince Firuz Nuzar El Doudah was the guest of Persia society at the banquet at Savoy Hotel this evening.

Persian Prince Entertained.

There was a distinguished gathering including Mr. Bryce, who declared in speech that Persia had shown by her schools of intellectual, religious and philosophical thought, that she was not yet exhausted.

Britain looked to Persia's strength and independence as one of the assets of British future in the East. They were glad Persia was being delivered from Turkey, who were a dangerous enemy. He added that Russia had no business in the south of Caucasus.

వివాహమార్గము రాముడు (ద్రావిడు) పంతులు

నాటికి స్వామియూ, ఏలూరు:— స్వతివలె ప్రాతః
కాలము 5 గంటలకు పదరామనాంధి శ్రీ గురు రామకృష్ణ
రావు కుంతులూరు విచ్చేసి, ప్రైవేటువ్యవహార ప్రాంతానికి
వంతము పురవాసులతో కలసికూతురునుగెడు. పుల్లెంబు
శిల్పన విచ్చేసి కృష్ణాజిల్లా కుంతులూరుకు. నానాటి
అంజనేయచందరికాదు స్వామికృష్ణమూల జరిపి. కృష్ణా
ఖులకు శ్రీమోతే గంగరాజు బహిరంగులూరు యాగి
సీతయ్యగారు, కోశీ గోపాలాచార్యగారు, యాతాకాంక
టస్వామిగారు కొల్లిపర నుచ్చయ్యగారు, పొయ
శివ వెంకటాచార్యగారు గుత్తా రామయ్యగారు కొద్దలనేని
కృష్ణయ్యగారు. వెంకటేశ కృష్ణయ్యగారు, చలువపల్లి దేవ
వేంకయ్యగారు మొదలుగా గలవార లోకమున గలరు.
అపరిచితుల వాల్మీకిగ్రంథాలబండిలో పంతులువారిని గొప్ప
యత్నముతో హిందూ యాత్రజన సమయము భరమనమున
అందరినండి గృహనానకము నీసిగొని పోయిరి.

Russia

Russia and the Allies.

Litvinoff's Demands Excessive.

LONDON, December 2.
COPENHAGEN.—The prospect of a speedy termination to the Conference between O'Grady and Litvinoff is not bright, owing to the far-reaching character of Litvinoff's demands. His object is apparently the removal of the blockade, concerning which the British Government will presumably consider it necessary to consult the Allies. The Conference is thus at a deadlock until the British Government has reached a decision and communicated its instructions to O'Grady. The question of peace must almost inevitably have come up at least indirectly in the discussions between O'Grady and Litvinoff, for Peace is involved in the blockade question but Reuter understands that the subject has hitherto not been formally raised by Litvinoff.

America

The U. S. Budget.

Big Sum for Debt Interest.

LONDON, December 1.
WASHINGTON.—The Congress opened to-day and the Secretary to the Treasury presented estimates for 1921 totalling five billion dollars. The principal items were Army 989 million dollars Navy 542 million dollars, and annual interest on war debt 1,917 million dollars.

U. S. Coal Troubles.

Consumption Restricted.

LONDON, December 1.
WASHINGTON.—The war time restriction on the consumption of coal has been restored for the duration of the strike and supplies will only be furnished for transport, administrative, and household purposes.

A New Conference Opened.

The second Industrial Conference, summoned by President Wilson with a view to harmonising capital and labour, has opened.

American Politics.

President's Message to Congress.

LONDON, December 2.
WASHINGTON.—President Wilson, in a message to the Congress, recommends the establishment of the budget system. He states that the Peace Treaty will be discussed in a separate message. The President recommends legislation to combat the high cost of living, the Labour unrest and Radicalism, and recommends readjustment to a Peace time basis. The message further urges readjustment of the Tariff system, in order to conform to the fact that the United States is the world's greatest Capitalist. The President declares that Government must reorganise collective bargaining for humane objects. Labour must not be treated as a commodity. Workmen's right to strike is inviolate and no Government ought to interfere with it, but it has a predominant right to protect all its people against challenge to any class. The message sternly warns Extremists against direct action in pursuance of their demands.

American Peace Delegation.

Departure Postponed.

LONDON, December 2.
PARIS.—The American Peace Delegation has postponed its departure, owing, it is believed, to the failure of Germany to sign the Protocol. It is stated, on excellent authority, that America is equally interested with other powers in this matter. Despite the non-ratification of the Treaty the Supreme Council has decided not to introduce the Fiume question into the Hungarian Peace Treaty thus eliminating the Italians and the Yugoslavs' objections to signature.

Bunkering of Foreign Vessels.

To be Discontinued.

LONDON, December 3.
NEW YORK.—Bunkering of Foreign ships will be discontinued in all ports as from December 5th.

Germany

Repatriation of War Prisoners.

Germany's Complaint.

LONDON, December 2.
PARIS.—Replying to the Allied Note of the 15th November, the President of the German Delegation on the 26th November handed M. Clemenceau a note complaining that in spite of the satisfaction Germany had given regarding the deliveries of coal and for the murder of the French Sergeant in Berlin, the repatriation of German war prisoners had not yet been effected.

Allied Reply.

LONDON, December 3.
PARIS.—Replying to the German Note of complaint against the Allied failure to repatriate German war prisoners the Allied Note declares that the agreement advancing the date of application of the Treaty concerning prisoners, was conditional upon Germany fulfilling the Armistice conditions and was suspended on account of non fulfilment. The note refutes the German charges and declares that the German Government is endeavouring to excite public opinion against the Allies, as regards war prisoners. Referring to the question of punishment of criminals the Note says that Germany must not expect to re-enter the community of Nations unless she fulfils her obligations.

German Public Opinion Arraigned.

LONDON, December 2.
PARIS.—The tone of the Allied Note in reply to the German Note is very sharp. It eloquently describes the ravages in France and Belgium, expressing profound astonishment that German public opinion is

still so little conscious of its responsibilities as not to demand itself just punishment for crimes committed and at the criminals with neither enough courage nor enough patriotism to come freely before the bar of judgment and defend their conduct and facilitate the fulfilment of their country's pledges.

German Submarines.

To be Broken up.

LONDON, December 3.
PARIS.—The Supreme Council has decided that all German submarines shall be broken up, except ten to be allotted to France.

General Mackensen Released.

LONDON, December 2.
VIENNA.—General Mackensen, who has been released from internment, has arrived here on his way to Germany.

Sailing of German Tugs,

Intension of Officers.

LONDON, December 2.
German tugs have been allowed to sail from Dover. The Officers on board state that they are going to South America to tow home interned German vessels.

Pro Monarchism in Bavaria.

LONDON, December 2.
BERLIN.—A message from Munich states that the Royalist party formed a meeting of four hundred and sent a message of loyalty to the ex King.

German Military Organisations.

Allies Demand Suppression.

LONDON, December 2.
PARIS.—The Supreme Council has adopted a resolution of Marshal Foch calling on Germany to suppress military organisations which have been formed contrary to the terms of the Treaty.

Egypt

Egyptian Disorders.

Soldiers Still Fired On.

LONDON, December 2.
CAIRO.—Two more shots have been fired at British Soldiers. There were no casualties.

Egyptian Disorders.

Total Casualties.

LONDON, December 2.
In the House of Commons, at question time, Mr. Harmsworth stated in connection with the Egyptian disorders that the total casualties, from November 16th up to the present, were 13 Egyptians killed and 87 wounded. The majority of casualties occurred prior to the intervention of the troops to restore order.

Ireland

Murders in Ireland.

Big Reward for Detection.

LONDON, December 2.
The Lord Lieutenant of Ireland is offering a reward of five thousand pounds for the detection of the murderers of a policeman in Dublin recently.

Italy

The Italian Chamber.

A Governmental Reverse

LONDON, December 2.
ROME.—Ex-premier Orlando, Governmental candidate has been defeated by Socialist Lazzari, by 251 votes to 143, for the Presidency of the Chamber.

General Strike in Italy.

Collision with the Police.

LONDON, December 2.
ROME.—In consequence of certain unexplained incidents in Rome, the general strike has been declared. In Rome, Milan and Florence stoppage is complete. The strike has given occasion for patriotic demonstrations everywhere. There have been no disturbances except in Milan, where two demonstrators were killed in collision with the police.

D'Annunzio's Forces.

Movement Checked.

LONDON, December 2.
According to a Belgrade telegram, Italy has informed the South Slav Government that, in accordance with instructions from the Peace Conference, it will prevent D'Annunzio's forces from advancing on Spalato.

Australia

Labour Politics.

In Australia.

LONDON, December 2.
MELBOURNE.—The Northern Coalminers' ballot has resulted in favour of a six-hour working day and the abolition of the contract system. Government has accepted the Board of Trade's estimate of a living wage at 77 shillings a week which means an additional payment of two and a half millions annually to State employees. Government has dropped the Children's Maintenance Bill, owing to the vital amendments introduced in the Legislative Council.

Belgium

Federation of Societies.

Notable Absentees.

LONDON, December 2.
BRUSSELS.—The Assembly of National Societies for the League of Nations opened here to-day. Sixteen Nations are represented. The United States and Germany are notable absentees. The Committee decided to recommend Brussels as the seat of the Federation of Societies.

Spain

Resignation of the Spanish Cabinet.

LONDON, December 2.
MADRID.—The Spanish Cabinet has resigned.

Mexico

A Mexican Regiment Attacked.

By Genl. Villa's Men.

LONDON, December 2.
EL PASO.—In revenge for the execution of General Angelos, one thousand soldiers under General Villa attacked the 18th Mexican Regiment, North of Santa Rosalia and massacred 674, only to escaping.

General

LONDON, December 2.
Replying to Capt. Hacking in the House of Commons Mr. Churchill said, instructions had been cabled to Mesopotamia that men whose release was overdue must be sent home by the first available steamships. All 1914 men in India had been warned for embarkation for Home, but the majority had already embarked. All 1915 men due had embarked homeward by the third week in November.

PEKING, December 2.
The Russian Minister has protested against China's cancellation of Sino-Russian agreements of 1912, 1913 and 1915. The Minister declares that Russia maintains her right to determine her attitude as soon as the All-Russian Government is recognised.

LONDON, December 2.
The Suez Canal dues for ships in Ballast are being reduced to six francs per ton as from March 1st next.

LONDON, December 2.
It transpires that "Clan Maclean" struck a submerged rock.

LONDON, December 2.
At a meeting of the Anglo-Persian Oil Company a unanimous resolution was passed in favour of increasing the capital of the Company to £30,000,000. £3,000,000 of new cumulative 4 per cent. pound Sterling Preference Shares are now being offered at twenty-three Shillings each, and £4,000,000 new ordinary shares of which the Government will take two-thirds, and the Burma Oil Company one third, also £2,600,000 of five per cent. first debentures are being offered at 85 for considerable extensions in Persia, completion of refineries in Swansea provision of liquid fuel, installations in all important ports and acquisition of tank steamers. The Company's profits for 1918-1919 were over £2,000,000.

[ASSOCIATED PRESS.]

Bengal Local Boards.

Conference in Calcutta

CALCUTTA, December 4.
A Conference of representatives of District Boards in Bengal was held to-day at Government House, H. E. Lord Ronaldshay, in opening the Conference, said:—Last year the Government invited five District Boards to elect their own non official Chairman and have now decided to extend this system to fifteen other districts. The Government is considering the draft of a Public Health bill giving powers to District Boards to enable them to give effect to sanitary measures. They have further drafted a Bill entitled the Bengal Agriculture and Sanitary Improvement Bill to take the place of the existing Sanitary Drainage Act.

The Newington Tragedy.

BOMBAY, December 5.
In connection with the Newington murder case which will be tried at the next Criminal Sessions, Bombay High Court, on the 26th January, an application for bail was made yesterday before Sir Norman Macleod, Chief Justice in Chambers, on behalf of the minor Zimindar of Singampatti, the approver in the case. Mr. Davar appeared for the applicant, and the Hon'ble Mr. M. Bahadurji, Advocate-General, instructed by the Public Prosecutor, appeared for the Crown. His Lordship made the following order:—The approver should be brought down in custody to Bombay and then handed over to his parents and his Private Secretary. The parents should undertake to keep him under police surveillance and not allow him to communicate or correspond with outsiders. The Clerk of the Crown should communicate with the Government of Madras to request that the approver be sent down at once.

The "Servant of India" writes:—In view of the fact that Mr. Sastri joined the Congress last year, the President and members of the Servants of India Society generally are strongly in favour of attendance at the Amritsar Congress.

Nawab Sir Syed Shamsul Hudha been unanimously elected President of the forthcoming session of the All-India Mahomedan Educational Conference to be held at Khairpur Mirs. The dates fixed for the Conference are the 27th, 28th and 29th instant.

కంపెనీని ఏర్పరుచుటకును, ప్రకటన చేయుటకు ప్రారంభమున 50,000 రూపము లగునని అంచనా వేయబడినది.

ప్రామాణ్యమునకు (అభివృద్ధి జేయువారికి) సామ్య ఇవ్వబడును.

నగదురూపముగ గాని, వాటాలరూపముగ గాని డైరెక్టరు నుండుటకు ప్రతిఫలముగ నీయరు.

కమిషను:—బ్రోకరులకు వాటాఫీసు వాల్ట్యునుబట్టి నూటికి 1 రూపాయికి మించకుండగ నీయబడును.

ఆగ్రిమెంటులు: కంపెనీ తరపున ఈక్రింది ఒడంబడికలు జరుపబడును:—

మొకంటే అందు రాజబల్లి కంపెనీవారు 25 ఏండ్ల వరకు కంపెనీ మ్యానేజింగు ఏజెంటులుగ నియమించబడుదురు.

అటుపిదప ఎక్స్ట్రా ఆర్డినరీ నిబంధనల ప్రకారము ఎక్స్ట్రా ఆర్డినరీ జనరలు మీటింగుజేసి తొలగించువరకు వీరే మ్యానేజింగు ఏజెంటులుగ నుండురు.

12 నెలలు నోటీసు యిచ్చిగాని ఈపనిని చేయరాదు. ఆ మీటింగుయందు ముక్తియూహమాను బొందినవారును మరితర అధికారరూపముగ వారితరపున పనిజేయుటకు పూనుకొన్నవారును హాజరు కావచ్చును. ఇష్యూ క్యాపిటలులో 3/4 వంతునకు అధికార ముండవలయును.

కంపెనీ ఆదాయపు లెక్కలలో జూపబడిన నికరపు నిమిషముమీద నూటికి 7 1/2 రూపాయిలు మ్యానేజింగు ఏజెంటులకు ప్రతిఫల మియ్యబడును.

ఇంకొక ఇనుమరెన్ను కంపెనీకి ఈ కంపెనీవారు కట్టు నికరపు (నెట్) ప్రమిషముమీద గూడ ఇవ్వబడును. ఇట్లు యివ్వబడు కమిషను ఏసాలునగూడ కనీసము 50,000 రూపాయలకు తక్కువ యుండదు.

ఈ సంఘము నిబంధనల ప్రకారము మ్యానేజింగు ఏజెంటులకు వివిధ అధికార ముండును.

డైరెక్టరులు

డైరెక్టరులుగ నుండుటకు గల అర్హత వారి కీయబడు ప్రతిఫలము ఈ విధముగ నిర్ణయించబడును. ఈ ఏర్పాటులు మరల జనరలుమీటింగు జరిగి మరితర విధముగ నీయమించబడువరకు మానవు.

(ఎక్స్ట్రా ఆర్డినరీ డైరెక్టరులు గాక) ఇతరులు డైరెక్టరులుగ నుండుటకు 5 వేల రూపములు నామనలు, వాల్ట్యు, (విలువ) గల వాటాలను గల్గియుండవలయును.

(2) హాజరైన ప్రతిసభకు 50 రూపాయ లీయబడును.

వాటాలకు దరఖాస్తులు

దీనితో పంపబడు నమోనామీద దరఖాస్తును కంపెనీ బ్యాంకర్లకును, సిమ్లా ఎల్లయన్ను లిమిటెడ్ బ్యాంకునకును, కలకత్తా ఇంటర్నేషనలు బ్యాంకింగు కార్పొరేషన్కును ముప్పరారు. ధరలు తగ్గిపోవాలవు. ఒక వడ్డీవ్యాపారము వలననే నూటికి అధ్యము రూ 5 లు ఈ కంపెనీకి లాభము గలుగును. ఈ కంపెనీకి విస్తారము పనిగల్గును. స్వల్పాధము కొఱకు ఉపయోగించుకొనినచో ఇక మురెన్నుకంపెనీలు బాగుపడును. కంపెనీకి ప్రత్యక్షముగ ఏపనిమీద వాటావారు పంపినను ప్రతిసాలు అంత్యమున లాభములోనుండి నెమలులు బాండులనిచ్చి మంచి సదుపాయములను జేసెదరు. ఈ ప్రకారము జేసిన కంపెనీవారు తిన్నగ వాటావారులతో ఇతరుల ద్వారా గాకుండగ వ్యవహారములను చక్కబెట్టుకొనగల్గుదురు. అనవసరపు ఖర్చులు తగులుబాటు కావు. వాటావారులకు లాభకరముగ నుండును. కాన ఆస్తిగలవారును, వ్యవహారము జేయువారును అధ్యము 500 వాటాల నైన కొనవలయునని కోరిక. ఈ వాటాల ఖరీదు రూ 1750 లు. రాకు సంవత్సరములకు ఇవ్వబడినది. ఈ కంపెనీ ఏర్పరచిన రాయిబహుదారు ముక్తాలలో కర్నానీ గారికి నే నెంతయు ఆభినందించుచున్నాడను.

రేమనుకుగాని మొకంటే, రాజబల్లి కంపెనీ మ్యానేజింగు ఏజెంటులకుగాని వాటా 1-కి రూ. 1-8-0 తో పంపవలయును.

ఎల్లాటుమెంటు చేయనియెడల డిసోజిటు పూర్తిగా తిరిగి యిచ్చివేయబడును. ఎల్లాటుచేయబడిన వాటాలు అప్లయచేసిన వాటాలకంటె తక్కువగనున్న ఎక్కువ గనున్న దానిని (సర్ప్లస్) ఎల్లాటుమెంటునకు యివ్వవలసిన సామ్యము తగ్గించి జరుకట్టుకొనబడును.

ఎల్లాటు చేయబడిన వాటాలమీద దరిమిలాను ఈయవలసిన వాయిదాలసామ్యము సకాలములో ఈయనిచో ఇదివరలో యిచ్చినసామ్యము అంతయు కంపెనీ వశము చేసికొనబడును.

ఈ ప్రాప్త్యైక్తనకల్లను, దీనితోపంపబడు దరఖాస్తు ఫారమును కంపెనీబ్యాంకర్లనుండిగాని, మ్యానేజింగు ఏజెంటు దగ్గరనుండిగాని సాలిసిటర్లనుండిగాని బడయనగును.

మొమెరాండము నకల్లను, ఎస్సెసియేషను నిబంధనలను, కంపెనీ ఆగ్రిమెంటులను కంపెనీ సాలిసిటర్ల కార్యాలయమునగాని మ్యానేజి ఏజెంటుల కార్యాలయమునగాని పనిజేలయందు పరిశీలించనగు.

ఈ అక్టు 98 (5) సెక్షన్ ప్రకారము అసెస్సీ యేషన్ మొమెరాండమున వెతుకటి ప్రాప్త్యైక్తమునకు అంటించబడియున్నది.

27-10-19.

హిమాలయా ఎస్టాబ్లిష్మెంట్

కంపెనీ, లిమిటెడ్.

క్రొత్త ఏర్పాటు.

రాయిబహదూరు శుఖులాల్ కర్నానీ ఓ. సి. ఇ. గారు పంజాబులోను, మరితరభాగములందు యుద్ధయుద్ధమున చండాలు విస్తారముగ యిచ్చిరి. మరితరరూపముగ గూడ సామ్యము దానముచేయుచుండిరి. ఈసంగతి ఎల్లరకుకు తెలిసినదిమయమే సుధిసతాకమును దానముజేసిరి. వ్యవహారము విస్తారము గలదు. జగద్విఖ్యాతము వీరు కలకత్తాలో కర్నానీ ఇండస్ట్రీయలు బ్యాంకును నెలకొల్పిరి. ఈ వ్యవహారము లన్నిటిని రాయిబహదూరుగారు పెద్దలు. కనలాభమును జామికోనక క్లుప్తముగ పరిష్కారము గావించి అందరకును అనుకూలముగను లాభకరముగను జేసిరి మనము గూడ భారతీయుల యభివృద్ధికై ప్రయత్నించవలయును. ఈ బ్యాంకును స్థిరముగ జేయుటకును ఎన్నటికి నష్టము లేకుండజేయుటకును రాయిబహదూరుగారు ఇకొమ్మారెన్నుకంపెనీని తమ పరిశీలనము క్రింద నేర్పరచిరి. దీనినే హిమాలయా ఇకొమ్మారెన్నుకంపెనీ లిమిటెడ్. అనెదదరు చుంచి ఉదారభావముతో ఇది

స్థాపించబడినది. మూలధనము, మరితరసామ్యము గవన్న మెంటు సెక్యూరిటీలో ఉంచబడును. (ఇకొమ్మారెన్ను చేయబడును.) అమెరికాదేశములో ఇట్టికంపెనీ లెన్నియో పాడైనవి. అవిచేకముగ ఏదోవిధమున తమ స్వలాభమునకు ప్రయత్నించుటచే దుర్గతినిబట్టి ఒకకంపెనీలో ఇకొమ్మారెన్నుచేసిన సామ్య 30 లక్షల రూపాయలవరకు రషియాలో భూమిరూపకముగ నున్నది. బ్యాంకెడ్ ప్రాప్త్యైక్త నున్నది. కొన్నివత్సరములవరకు కంపెనీకి దీనివలన ఎట్టి లాభమురాలేదు. ధనమూల మిదమ్ జగత్తె అన్నారు. ఎట్టి ప్రమాదము కలుగకుండజేయుటకు రాయిబహదూరు శుఖులాలుగారు సామర్థ్యముతో కార్యమును తలబెట్టి జరిగించుచున్నారు. పెట్టుబడికి భయము లేదని నచ్చజెప్పుటకై సెక్యూరిటీల నన్నిటిని బెంగాలు బ్యాంకులో భద్రముగ నుంచిరి. అపుడప్పుడు తమవద్ద నున్న సెక్యూరిటీలను వాటాదారులకు, ప్రజలకు సమ్యక్తము కలుగజేయుటకు కంపెనీ వారు ప్రకటించెదరు. దీనివలన వాటాదారుల కెంతమాత్రము భయముండజాలదు. గవన్న మెంటు సెక్యూరిటీలో ఈ ఇకొమ్మారెన్నుకంపెనీ ఇకొమ్మారెన్ను మెంటు అంతను దాచుకొనుటకు ఇచేయించినయము దీనివలనవడ్డీ తృప్తికరముగ యివ్వబడును. ఎన్నటికిని తరుగు డిక్రిషియేట్ అగునట్లు ఉండదు. క్రేటుబ్రెటులలో బారీచేయబడు యుద్ధయుద్ధాత్రములలో కొంత సామ్యము ఈ కంపెనీవారు ఇకొమ్మారెన్ను చేసెదరు. దీనివలన ప్రస్తుతము ఎక్కువగ నున్న మారకపు లాభమును గూడ పొందగలరు. వాటాల

కెన్నుకును ముప్పరారు. ధరలు తగ్గిపోవాలవు. ఒక వడ్డీవ్యాపారము వలననే నూటికి అధ్యము రూ 5 లు ఈ కంపెనీకి లాభము గలుగును. ఈ కంపెనీకి విస్తారము పనిగల్గును. స్వల్పాధము కొఱకు ఉపయోగించుకొనినచో ఇక మురెన్నుకంపెనీలు బాగుపడును. కంపెనీకి ప్రత్యక్షముగ ఏపనిమీద వాటావారు పంపినను ప్రతిసాలు అంత్యమున లాభములోనుండి నెమలులు బాండులనిచ్చి మంచి సదుపాయములను జేసెదరు. ఈ ప్రకారము జేసిన కంపెనీవారు తిన్నగ వాటావారులతో ఇతరుల ద్వారా గాకుండగ వ్యవహారములను చక్కబెట్టుకొనగల్గుదురు. అనవసరపు ఖర్చులు తగులుబాటు కావు. వాటావారులకు లాభకరముగ నుండును. కాన ఆస్తిగలవారును, వ్యవహారము జేయువారును అధ్యము 500 వాటాల నైన కొనవలయునని కోరిక. ఈ వాటాల ఖరీదు రూ 1750 లు. రాకు సంవత్సరములకు ఇవ్వబడినది. ఈ కంపెనీ ఏర్పరచిన రాయిబహదూరు ముక్తాలలో కర్నానీ గారికి నే నెంతయు ఆభినందించుచున్నాడను.

వీరి దూరదృష్టి పరిజ్ఞానము సామర్థ్యము స్తవనీయములు. ఈయనను కలకత్తా తాతా యని పిలువనగును. ఈ కంపెనీ నిర్విఘ్నముగ జయప్రదముగ కొనసాగుగాక యని గోరుచున్నారము. అందరును ఈ హిమాలయా ఇకొమ్మారెన్నుకంపెనీవారివలె వ్యవహరించవలయు నని కోరుచున్నారము.

నెం.....

ది హిమాలయా ఎస్టాబ్లిష్మెంట్

కంపెనీ, లిమిటెడ్.

1918 సం॥ ఇండియాకంపెనీల ఆక్టుక్రింద

ఇంకొమ్మారెన్ను చేయబడినది.

వాటాలకు దరఖాస్తు ఈ ఫారముమీద పంపుకొనవలయును. కంపెనీ బ్యాంకర్లపేర్ల కంపనలయును. ది యల్లయన్ను బ్యాంక్ ఆఫ్ సిమ్లా, లిమిటెడ్, కలకత్తా అని గాని కలకత్తా ఇంటర్నేషనలు బ్యాంకింగు కార్పొరేషన్, లిమిటెడ్ లేక దరఖాస్తుసామ్యతో కంపెనీ రిజిస్టర్డ్ ఆఫీసుకు అయిన పంపవలయును.

ది హిమాలయా ఎస్టాబ్లిష్మెంట్ కంపెనీ, లిమిటెడ్,

డైరెక్టరులకు

నెం. 2, లియన్ను రేంజి, కలకత్తా.

అయ్యో,

వైర జెప్పుబడిన కంపెనీలలో.....

వాటాలకు వాటా 1-కి 1-8-0 చొసిన దరఖాస్తు సామ్యగ రూ..... హిమాలయా ఎస్టాబ్లిష్మెంట్ కంపెనీ, లిమిటెడ్ కంపెనీకి జరుకట్టివాడను. ఆవాటాల సంఖ్యను నాకు (మాకు) ఎల్లాటు చేయవలయును. మీకంపెనీ ప్రాప్త్యైక్తము, మొమెరాండము, అసెస్సీయేషన్, ఆర్టికిల్స్ ప్రకారము నాకు (మాకు) ఎల్లాటు జేయబడు వాటాలసంఖ్య గాని అంతకు తక్కువసంఖ్యగాని నేను (మేము) అంగీకరించెదను. కంపెనీమెంబర్ల రిజిస్టర్డు ఖర్చు మాపేర్లను జేర్చుకొనుటకు మీరు అధికారమును యిచ్చుచున్నారము. మా వాటాల లెక్కలలో జేర్చుకొనవలయును. ఎల్లాటుమెంటు అయిన విదప వాటా 1-కి రెండు రూపముల నిచ్చెదము. ప్రాప్త్యైక్తము మరతుల ప్రకారము తతియ్యా వాయిదాలను గూడ యిచ్చెదము.

ఇట్లు విశ్వసనీయులు,

తేది.....

(పూర్తి విలాసము)

చిరునామా.....

వృత్తి.....

ఎన్ని స్క్రిప్టులు కావలయునో తెలియజేయవలయును...

సంతకము నమూనా.....

కంపెనీ ఎల్లాటుమెంటు చేయుటకు ప్రారంభించగల.

ప్రాప్త్యైక్తము పుస్తకమును ఆలస్యము చేయవలసిన ఏదో బడును.

World's News.

(Reuter's Agency.)

England

Premium Bond Issue Motion Heavily Defeated.

LONDON, December 1.

Mr. Bottomley's motion in favour of premium bonds was rejected by 276 votes to 84. The leading Cabinet Ministers, Independent Liberals, Labour members and Lady Astor voted against the resolution. The minority consisted mostly of back-bench Unionists and a few Coalition Liberals.

A New Peer.

LONDON, December 1.

Mr. H. W. Forster has resigned his post of Financial Secretary to the War Office and has been raised to the peerage.

Kut Prisoner Commits Suicide.

LONDON, December 1.

A verdict of suicide was returned at an inquest on Mr. F. W. Perry, Sub-Conductor in the Indian Supply and Transport, who cut his throat with a razor at the Union Jack Club. The deceased had been a prisoner at Kut and had suffered badly during captivity. Subsequently he took part in the Afghan campaign and was then invalided.

Lancashire Cotton Goods. Competition from Japan.

LONDON, December 1.

In the House of Commons, Sir Auckland Geddes, replying to Mr. Waddington, acknowledged that the Department of Overseas Trade had intimated to the Lancashire manufacturers that the cotton blankets from Japan to South Africa compared favourably with similar Lancashire articles, and the packing of consignments of cotton waste from Japan to the Beira-Rhodesian railway was superior to the English exporters' packing. Undoubtedly some Japanese products compared favourably with similar British manufactures, but they did not constitute the bulk of British exports, and other factors militated against the popularity to which reference would be found in the Department's circular. Sir A. Geddes denied that certain cotton cloths, formerly sent to South Africa by Lancashire, were now only sent after the Japanese had raised the business. The questioner had alleged that preference in ordering was given to the latter owing to their ability to produce the goods cheaper. Sir A. Geddes invited particulars.

The British Billiard's Championship.

LONDON, December 2.

Mr. Inman has decided not to participate in the Billiard's Championship in April, as he objects to playing right through the competition.

Newspaper Holidays in England. On Christmas and Boxing Days.

LONDON, December 2.

London and Provincial newspapers will not appear on Christmas and Boxing days.

Allied Warships. Cruising off Splitz Spalato.

LONDON, December 2.

COPE HAGEN.—A message from Laibach states that a number of Allied warships are cruising off Splitz Spalato.

Terrific Gale.

Glass Roof Blown Off.

LONDON, December 2.

A terrific gale to-day swept over Britain and Northern France, wrecking telephones and telegraphs and in London, where it was blowing at thirty-seven miles an hour. Electric suburban services were utterly disorganised. The glass roof of the London Bridge station was blown off. A man was killed in Victoria Street through a chimney falling. Numbers of Metropolitan chimney and stacks were demolished.

Colonial Service. Revision of Salaries.

LONDON, December 2.

In the House of Commons, replying to Mr. Gideon Murry Col. Amery stated that the Colonies where a revision of salaries was actually taking place included Nigeria and other East African Colonies, while temporary increases by bonuses would be made in east African Protectorates. The question was also being considered of the Straits Settlement Malay States, Ceylon, Hongkong, Weihaiwei, Mauritius, St. Helena, Cyprus and Gibraltar. Col. Amery added that most cases were granted pending revision.

Synthetic Ammonia. Advance on German Method.

LONDON, December 2.

The "Times" learns from Paris that the Scientist, Mr. Georges Claude, has discovered a process of producing Ammonia Synthetically by application of high pressures. He obtains ten grammes of Ammonia per cubic gramme of hydrogen and nitrogen as compared with a third of gramme obtained under the German

Indian Reforms Bill.

Discussion in the Lords.

Lord Sydenham.

LONDON, December 2.

In the House of Lords to-day Lord Sydenham asked whether the opinion of the Government of India on amendments, inserted in the Reforms Bill at a late stage of the proceedings of the Joint Committee, would be laid on the table before the Bill was considered by the House of Lords.

He considered that some amendments greatly weakened the authority of the Government of India. These amendments far exceeded the terms of the original Bill and violated some of the principles of the Montagu-Chelmsford Report, notably with regard to the responsibility of the Government of India. The almost indecent haste with which the Bill was being pressed on would be deeply regretted in the near future.

Lord Sinha.

Lord Sinha pointed out that the report of the Joint Committee stated that the Bill, as amended, scrupulously accorded with the principle of the pronouncement of the 20th August 1917. Lord Sinha emphasized that no distinction could be made between early and late amendments. All amendments by the Joint Committee had been made during the sittings of the Committee, and many accorded with the expressed wishes of the Government of India. Only two cables had been received by the India Office with regard to the Report and the Bill, namely, the Viceroy's private telegram of 25th November which was already known, and a telegram from the Government of India, dated the 30th November, stating that the Government of India had put its view fully before the Joint Committee and now, when after much labour, decision seemed at length to be in prospect, it urged that there should be no delay in legislation. It would cordially accept the decision of Parliament and would endeavour to the best of its ability to carry them out expeditiously and successfully.

Lord Sinha added that all cables that he had read showed conclusively the necessity for passing the Bill as quickly as possible.

Lord Middleton.

Lord Middleton said it was somewhat anomalous that Government, after basing its policy so largely on the support of the Government of India, now had to take one of the most important steps connected with the Bill, really without any consideration by the Government of India, because the telegrams read by Lord Sinha did not give the opinion of the Government of India but merely emphasized the Government of India's readiness to accept the decision of Parliament and do its best to make it a success. But the matter should not be carried further because, if we waited until the Government of India had received the whole report and text of the Bill as amended it was not improbable that the Bill could not be passed during the present session.

Many Amendments Proposed.

Press Opinion Divided.

LONDON, December 2.

Already masses of amendments to the India Bill have appeared in Parliamentary papers. Col. Yate, handing in a very large number. The Government is expected to reject all save unessential, and Mr. Montagu's friends keep repeating that the Bill must be rushed through both Houses prior to the Peace celebrations in India. There is little likelihood of this and the truth is that the Government want the Bill only before the National Congress meeting. There is still a great division of opinion in the papers. Sir West Raitway taking a rather gloomy view, while Sir Archibald Earle regards the auguries as good and considers the formation of the Moderate Party a good sign, and that it has a hopeful future. Lord Merton to-day addressed the members of the House on the Bill, his remarks being favourable thereto.—"Madras Times".

The Afghan War.

"Times" Strong Criticism.

LONDON, December 2.

The "Times" to-day publishes a very strong article on the Afghan war and declares that every fresh revelation, both about the campaign and the peace, conveys an impression of the extraordinary ineptitude of the Simla authorities, both military and civil. The story of the investment of Thal is perhaps the most discreditable episode on the Indian frontier for the last fifty years and it is only brightened by the heroism of the gallant defender and his little garrison. It warmly praises Eustace, denounces Simla for its preposterous action with respect to him, and declares no official statement issued in Simla in regard either to the frontier or Afghanistan can be accepted just now without very strong reservations, and declares it beyond dispute that Bocher's emissaries are financing the Amey, who can well find to laugh at the loss of his British subsidy. Finally the "Times" remarks:—The roads into Asia and the Indian borderland are opening wide before Lenin. Unquestionably he and his associates mean to do their utmost to stir up incessant strife on the Indian frontier. He found his fresh opportunity in the feebleness of the Government of India, which permitted a weak peace with Afghanistan to follow a badly conducted war.—"Madras Times".

Conscription Act.

Renewal not Contemplated.

LONDON, December 2.

Replying to Capt. Kenworthy in the House of Commons Mr. Churchill stated that a bill under nineteen years of age had been sent to Egypt and India, but all troops being sent abroad were voluntarily enlisted Regulars. A renewal of the Conscription Act was not proposed. Conscription must be relieved before the 30th April, when the Act expired. Men who were not conscripted would be relieved as soon as the recruiting situation was sufficiently favourable.

A Doctor's Tragic Death.

LONDON, December 2.

Doctor Jaagsas was electrocuted to-day while repairing X-Ray, an apparatus in the American Hospital at Neuilly.

General Archibald Murray.

An Unfounded Report.

LONDON, December 2.

The report of an accident to General Archibald Murray, which was published by two news agencies, was unfounded. General Murray is residing at West Malling.

The Waziristan Campaign.

Strong Criticism in the "Times".

LONDON, November 21.

The "Times" Waziristan Correspondent states that the Field Force there is about as big as the whole army employed in the Tirah war, which was a much greater campaign. The obvious conclusion is that the Frontier can never be held from the Air. The correspondent criticises the extraordinary insipidity of Simla authorities and says that the story of the investment of Thal is perhaps the most discreditable episode on the Indian Frontier during the last half century. The only bright spot was the heroism of the garrison. The Army headquarters were doubly culpable in failing to provide what with the proper means of defence and disregarding all appeals to reinforce Kurram gateway. The correspondent trusts that the statement of the Government of India that the Amir has not been encouraging Wazir is correct, but no official statement issued from Simla with regard to the Frontier or Afghanistan can be accepted at present without very strong reservations. There is considerable reason to suspect the Afghan occupation of Wana long after Peace was directly suggested by Kaku Afghans and Bolshavists, who are alike in their desire to plunder. Bolshavists unquestionable mean to do their utmost to stir up incessant strife on the Indian Frontier and they have found a fresh opportunity in the feebleness of the Indian Government.

Obituary.

Field Marshal Elwyn Wood.

LONDON, December 2.

The death is announced of Field Marshal Elwyn Wood.

LONDON, December 2.

Lord Merton assumes the title of Merton, of Agra, in the Indian Empire, and of Dacotia country Kinsardine.

(Continued on 14th Page.)

April. The erection of gallows began on the 3rd May and it was taken down on the 8th under orders of the Commissioner of Lahore. The Commissioner of Lahore did not consult him about the erection, but consulted him about the place where it should be erected. Mr. Kitchen came down from Lahore and talked over his intentions.

Sir Chimanlal:—You were not under orders of Mr. Kitchen at all. Witness to Lord Hunter:—I think, Your Lordship, this is outside the point.

Sir Chimanlal: You considered yourself under Mr. Kitchen's orders?

Witness: No.

Sir Chimanlal:—You were not bound by his orders.

Witness: No.

Sir Chimanlal:—Did you ask him why the gallows were to be erected?

Witness: No.

Sir Chimanlal:—Did you gather that the idea was?

Witness:—Yes, to hang men convicted at Kasur.

Continuing witness said that it was a usual thing under Martial Law to carry out executions in public. The orders were not of Mr. Kitchen's at all, but of the Punjab Government. As a master of fact the Punjab Government did the whole thing themselves. The Commissioner was merely the mouthpiece of the Punjab Government which for some reason or other ordered the gallows to be dismantled. Proceeding Col. Macrae said that things seemed normal in Kasur about the end of the month, after which he had no fault to find. When he took over the administration at Kasur on the 12th people were very quiet. After Martial Law had been exercised for about fourteen days the state of things improved. He put that down to the effect of Martial Law. Pandit Jagat Narayan and Sahitzaide Sultan Ahmed then questioned the witness.

Mr. Mohanlal Pinder, Kasur, then gave evidence and the Committee adjourned till to-morrow.

Punjab University Brigade.

LAHORE, December 1.

A Punjab Government Press Communication just published gives the history of the Punjab University Brigade Signal Section which has now been disbanded. The section was raised on the 7th May, 1917, by 2nd Lt. Cowan and disbanded on the 31st March, 1919. It was on active service with the Mesopotamia Expeditionary Force from the 7th February, 1918, to the 22nd January, 1919, and on the Kurram front from the 27th February, 1918 to the 8th January, 1919. The section was composed of students drawn from colleges in the Punjab. There were 19 Mohammedans, 23 Sikhs, 25 Hindus, and 3 Christians. The standard of efficiency attained by all the ranks was high and the discipline maintained was excellent at all times. There was no single complaint on account of hardship or extra work although at times the men were required to work incessantly under very trying conditions. This is in no small measure due to the excellent manner in which several Indian officers and non-commissioned officers carried out their duties at all times and the fine example they set to other ranks. The section proved itself to be a very useful and efficient formation and great credit is due to all ranks for the excellent manner and good spirit with which they carried out their various duties from start to finish. It is the opinion of all those under whom the section at any time worked that the experiment was certainly a success.

Indian Telegrams.

(ASSOCIATED PRESS)

Disorders Inquiry Committee.

(SPECIAL SERVICE.)

Rather Overstepped the Hour.

Lahore, December 4.

To-day's sitting of the Disorders Inquiry Committee ran over the hour it had been announced to continue the past few days. The proceedings were however interesting on the whole and of more than one occasion there was loud excitement for those who wanted it. On the committee resuming in the morning the examination of Captain Deveton who administered Martial Law at Kasur was continued.

BY GENERAL BARROW.

Questioned by General Barrow witness said in Martial Law administration there were great many minor offences which could not be taken and which were left to the officer administering Martial Law to deal with. If only these punishments prescribed under Martial Law by higher authority had been administered it would have been very hard on the people. His sole object in inventing a few minor punishments was to make things as mild as the circumstances would permit. The minor punishments were awarded in the army. They would never be known because they were not reported. He said in Kasur did not resent the minor punishment he imposed. The harshness or otherwise of loading and unloading work in the Railway goods yards depended on the number of men put in the yard. Soldiers were every day put to such kinds of work. They did not look upon them as a great hardship. In reply to further questions witness said the people before they knew what Martial Law was looked upon it as something terrible. As soon as things were made clear they began liking it. The punishment of working at the railway goods yard was awarded solely for offences in connection with the railway. Mr. Ghulam Mohiuddin, Pleader, called on him one day after his release from custody on his own freewill. He did not seem to resent his arrest and confinement. He told witness as he was innocent he knew he would come out. Lala Dhanpatrai, Pleader, also called on him and thanked him for the treatment meted out to him saying it was only British justice that he was released. During Martial Law he was able to mix freely with the people. They were not at all solemn and he always got a friendly greeting.

FLOGGING SENTENCE.

Questioned in regard to the story of women of loose character having been compelled to witness flogging sentence witness said it was misrepresentation, although not a deliberate one. On one occasion, explained the witness he had to deal with some men of loose character. They were sentenced to be whipped. He ordered the Sub-Inspector of Police to get hold of all bad characters of the town to witness the whipping which was to take place in the evening. The last thing he desired was the presence of these women. On the afternoon of that day he went into the city and got back three quarters of an hour later. When he arrived at the station he was horrified to see those women collected. He did not want them and remonstrated with the Sub-Inspector. He told him that witness had ordered to get hold of all bad characters. Those women could not be removed because he could not provide an escort to take them back to the city. There was no alternative and whipping had to be carried out. It was not at all his intention that these women should be made to witness it. Continuing Captain Deveton said regarding his order requiring convicted persons to touch the ground with their forehead he had heard of this being done before. It was quite a general thing and still existed in districts. He did not mean it to be degrading.

BY PANDIT JAGAT NARAYAN.

In reply to Pandit Jagat Narayan, Capt. Deveton said he considered what the people said about the popularity of Martial Law was genuine. He certainly did not consider it as the case of a man going to kiss the hand that lashed him. Continuing witness said it was very much necessary that these loose women who were brought to the station should be sent back under escort. He was told they were at the bottom of a very large amount of trouble in Kasur. Asked if he exercised any power against well-to-do classes on the ground that they stored up too much of grain to the disadvantage of the poor, witness said that he did nothing in the matter then. They knew that affairs were being brought to his notice. They lost no time and quickly returned all excess foodstuffs without waiting for him to move in the matter. When he asked Mr. Ghulam Mohiuddin to address the meeting at which he spoke his idea was not to put him in tight corner but he merely wanted to give that individual a chance of clearing himself. Six houses were visited in connection with his order requiring absentees to return to Kasur forthwith. When he found that some people who belonged to these houses had not come back as a reprisal some earthenware were destroyed, clothes burnt and charpoys taken away. His order requiring absentees to return and threatening reprisals against their property was published in vernacular in and out of Kasur but not in any newspaper. No evidence was recorded. It was sufficient for him that they were not in town. People were absent not by dozens but by hundreds. Relatives had been warned to communicate with them. Asked if he took steps to enquire whether the relatives had actually communicated with them, witness said that there was no time to make detailed enquiries and that it was time for action.

At this stage General Barrow addressing Lord Hunter suggested that witness was a young officer who was doing his duty to the best of his ability under rather trying conditions, but was not a criminal. Some conversation then ensued between the President and Pandit Jagat Narayan, but what His Lordship said to Pandit could not be definitely heard. Pandit was heard to question the relevancy of General Barrow's remarks. Eventually Pandit Jagat Narayan said he did not want to accept whatever witness said. He did not say he was not telling truth, but it was his duty to sift evidence.

Captain Deveton winding up said he felt justified in the action he took. In reply to further questions witness said the impression he formed at the time was that there was no doubt that swift and stern punishment had a very salutary effect. He had tried no cases of kidnapping. He tried any matter which might in any way affect Martial Law or which might be prejudicial to good order and public safety.

Pundit Jagat Narayan:—Was any poetry written in your praise in addition to the address you received?

Witness:—Yes.

Pundit Jagat Narayan:—When a man was arrested and brought before you charged with some offence and you discovered that he knew poetry you told him "Now then you compose a poetry about me and I shall let you go." (Loud and repeated laughter in which the members also joined.)

Witness bursting with laughter said that was so. The Pundit next asked Captain Deveton, if he ever made a Mahomedan dance with a fool's cap on his head as a form of punishment (another outburst of laughter). Witness explained that he had never done that, but when he discovered a man sitting on the foot board of the train with the door open and thereby endangering safety he made him stand in a less precarious position.

Questioned by Sahib Zada Sultan Ahmed who asked the witness if he was at any time told what were his authorities, Captain Deveton said that he received certain general orders and outside them he used his discretion. There was nothing in the order investing him with discretionary powers but soldiers were expected to use their discretion when any situation arose and he acted accordingly. The several copies of General Beynon's proclamation of the 19th April were consistent with the General's order. He issued certain orders to suit local conditions. He thought that to a certain extent he could go beyond the orders of the General. That was a soldier's view. The circumstances under which he could go beyond them were not defined but it was a matter of discretion. Continuing witness said that he thought his orders requiring persons to touch the ground with their forehead to be necessary. He did not consider it in the light of an order in violation of General Dyer's crawling order. Asked what punishment would have been inflicted if any person refused to touch the ground with his forehead, witness said that he had never thought of the matter and would probably have done what occurred to him at the spur of the moment. Questioned further on the point witness said that he supposed that he would have got some one to assist him to compel the man who refused to touch the ground with his forehead to do so.

Mr. SULTAN AHMED.

Mr. Sultan Ahmed next wanted to hear a sample of the straight talk which witness had stated that he had to the people of Kasur at a meeting. Witness contended himself by saying that it was a sort of telling off. Mr. Sultan Ahmed pressed further. Judging from the demeanour of the witness at the time he might in all probability have caused another laughter. Questioned in regard to his statement on the popularity of Martial Law, witness said that he heard that the community as a whole in Kasur would welcome the summary courts. When he used the term "willing slaves" he meant that the people of Kasur were out to assist to the best of their ability and cheerfully. He did not think that it was out of fear or was similar to the attention a despot received because he went and mixed with the people and talked with them.

Mr. SULTAN AHMED.

Mr. Sultan Ahmed:—It shows that you were a good despot.

Continuing Captain Deveton said that Martial Law was alright but it depended on who administered it.

Q. Would you think the people of Kasur to be stupid or ungrateful not to have petitioned the Government for continuing Martial Law?

A. No.

In reply to further questions witness said that when he arrived at Kasur so far as actual disturbances were concerned, things had quietened down but the attitude of the people was unruly. Lieutenant Col. Macrae who arrived at Kasur on the afternoon of the 12th and who assumed command of the station and on the proclamation of Martial Law acted as Martial Law administrator till Captain Deveton took over the administration was the next witness.

Questioned by Lord Hunter, he described the various happenings at Kasur. An aeroplane circled over the city and did propaganda work but no bombs were dropped. The attitude of the people at the time was solemn and he was astonished that they did not regret the occurrences. Raids, which were carried out on the adjoining villages to arrest people whom the police suspected to be concerned in rioting had an excellent effect. Questioned in regard to flogging school boys, witness said that he understood that school boys had taken a considerable part in disturbances and decided that a few of them should be whipped. Some six boys were picked out and whipped outside the railway station in the presence of other boys. There was a medical officer present. Other whipping sentences were carried out outside the railway station. On one occasion the male population of the town numbering under ten thousand were turned out for identification parade and some were arrested on the spot. This parade lasted quite for six hours. A cage was erected outside the railway station for the accommodation of the arrested men. The police looked after it by day and the military by night. The largest number of persons confined in the cage at any time might have been 150. He was quite satisfied about the accommodation and other arrangements provided. There was a medical officer in attendance. The police took some of the arrested persons to Lahore and the military provided the escort. They were handcuffed and roped together.

Mr. JUSTICE RANKIN.

In answer to Mr. Justice Rankin, witness said that during the interval between his time of arrival in Kasur on the 12th and proclamation of Martial Law, the powers were not properly defined. When he got to Kasur things looked as if anything might happen. Questioned minutely in regard to whipping of school boys, witness explained the circumstances under which it came to be done and said that the bigger boys were picked out. They need not necessarily have been guilty but it was their misfortune. After this whipping he did not have any further trouble with boys and their parents never came complaining to him.

BY SIR CHAMINIAL SETALVAD.

Examined by Sir Chaminial Setalvad, Col. Macrae said that before he took charge at Kasur he was with his regiment at Ferozepore. He had never been to Kasur before but had only passed through the place.

Q. In your statement you say this city has for many years been noted for sedition. What is your ground for saying that?

A. I have explained in paragraph 1. It is based on hearsay.

Q. Who told you that?

A. I do not propose to answer that. It is hearsay and I would leave it as I have put here.

Q. Other officials stationed at Kasur have stated before this Committee that there was no political activity at all in the town. Therefore I am surprised at your statement. Do you still adhere to it?

A. I won't answer this question.

SIR CHAMINIAL.

Sir Chaminial repeated the question whereupon witness again referred him to paragraph 1 of his statement and said that he had stated there that it was hearsay.

LORD HUNTER.

Lord Hunter intervened and said something to Sir Chaminial and the question was not pressed further.

SIR CHAMINIAL.

Sir Chaminial: You say that the town harbours a number of the pleader classes well known to have anti-government feelings. This is also hearsay and stands on the same footing. A. Yes.

Q. You must have known, Col, that several of these pleaders assisted the authorities and one was actually instrumental in saving Saeberbourne family.

A. Yes.

Asked in view of this he still adhered to his statement, witness asked Sir Chaminial whether the pleaders did try and prevent the disturbances.

Sir Chaminial:—I am not here to answer questions.

Witness: Well, I won't answer yours.

Sir Chaminial (Aside to the President): We can't compel him. It is between him and the Government who sent him.

Sir Chaminial (to the witness): There was no martial law in the April.

A. No.

Q. You still make that sweeping statement about agitator merchants having dishonoured funds from Kasur.

A. That was also based on hearsay. I have no evidence in support.

Sir Chaminial next referred to the statement that he ordered Martial Law notices to be posted at the houses of well known men and asked what was meant by the term agitators. Witness said that the meaning of the term was as shown in the English dictionary.

Sir Chaminial:—Whom do you mean?

Witness:—I think it is good English.

Sir Chaminial:—I never suggested that is bad English.

Witness:—I don't want to answer it otherwise than I have said there. It is quite clear there, Sir Chaminial, agitators may mean any class of persons.

Lord Hunter (to the witness) Have you any idea in your own mind as to what you mean by agitator?

Witness:—A man who agitates against Government.

Sir Chaminial: What do you mean by a man who agitates against Government?

Witness: Who by expression or otherwise speaks against Government measures.

Sir Chaminial: You ordered these notices to be posted on the houses of well known agitators. Did you explain what was meant by agitators?

Witness: No, I did not.

Sir Chaminial: What do you mean by malcontent?

Witness: One who is discontent with any Government measures.

Sir Chaminial: Were the houses of all lawyers selected?

Witness: I don't know. I did not see how they carried out the order.

Sir Chaminial: As a deterrent against defacing of these notices you warned that action would be taken against the property of persons in whose houses these notices were posted. Was that warning oral or in writing?

Witness: What does it matter?

Sir Chaminial: Surely Col, this is not the way to answer. This is not the attitude to be adopted towards this committee or any member of it.

Sir Chaminial again pressed the question, whereupon witness said that he was not sure whether order was in writing or oral. Sir Chaminial next read out the order No. 3 concerning these notices which stated that severe punishment would be made and questioned witness who said that there was slight difference. But what he meant was reprisals.

Sir Chaminial: Did you indicate the nature of the reprisals to be taken?

A. Any offences committed would come up before Martial Law court.

Sir Chaminial: This punishment was to follow if somebody else destroyed the notices.

Witness: Yes.

Sir Chaminial: Was it a reasonable order?

Witness: Yes.

Sir Chaminial: Do you still think so? Witness: Yes.

Questioned in regard to whipping on boys witness said that generally speaking he ordered the biggest boys to be selected. It was their misfortune that they happened to be big. He still thought that what he did in that connection was reasonable. Continuing witness said that parading for identification purposes took place on one occasion. The whole male population was turned out. Several arrests were made. The prisoners were sent to Lahore. He could not say whether under-trial men were handcuffed and roped together. He considered them dangerous and could afford to take no risks. He certainly thought it was a reasonable thing to do.

Questioned in regard to the erection of public gallows witness said that men from Lahore arrived on the

(Continued from 13th Page)

Note

Note

Salicylic Acid

The best quality of this can be had of

Messrs. Parry & Co.,

1601

Box 12, Madras.

For Price & other particulars apply.

మిక్సిల్ ఫైవ్ డ్రామ్స్ యిండియా కేరళానందు మొదలగునవి చలనచిత్రాలగుట
కును మాండ్లయి వదలబడును జ్ఞాపక శక్తి మెచ్చుటకును కలకంఠకలం పరిశుభ
యగ నిగనిలాడుచుండుటకును ప్రతిస్త్రియును ప్రియపురుషుడును హితవుగా

కామినియా ఆయిలు (కెప్టెన్)

కలకంఠకలం నూతన పౌండ్యమును కలిగించి వానిని బాగుగా పెంచుటకు
తగిన శక్తి కలనూనెయందు కలవు. చుండుకు పోగొట్టును. క్లోజులకు పట్టు
కుంటి మెల్లదనము నిచ్చును. మెదడునకు చాలచల్లదనమును కలిగించును. కని మెండ
గుటకులన కండ్లకు కలుగు మాలిన్యమును పోగొట్టి నూతన కాంటిని కలిగించును.

కామినియా ఆయిలు కలనూనె లన్నిటిలోను శ్రేష్ఠమైనది. స్త్రీలకును పురుషు
లకును పెక్కు వుండిరి మహావకారము నొనరించినది.

నేను కని నవయోగించిచూచుదును.

కల ఒకబుడ్డి 1-0-0 రి. పి. చార్జీ 0-5-0 అదాయి.
మాడులు 2-10-0 రి. పి. చార్జీ రు 0-12-0 అదాయి.

పోర్ పత్రము:

ఆంగ్లోయిండియన్ డ్రగ్ అండ్ కెమికల్స్ కంపెనీ,

(D 126 W 100)

155, హమ్మమసీరు, బొంబాయి.

GET GOOD SIGHT.

by removing the cause of bad sight. Don't commit the common error and take to spectacles as the only remedy for eye-trouble-they will correct your sight, but what you want some thing to cure your eyes, viz:-the Actina Treatment. Actina has succeeded where specialists had failed, simply because it assists, and not opposes, Nature. It is essentially a natural treatment and the hundreds of testimonials are proof that it is a successful treatment. To use it is simplicity itself remove the two screw caps from the Actina Instrument releasing the powerful vapour which applied to the eyes and inhaled through the mouth and nostrils, sets up and maintains a good circulation in all parts of the eye, removes congestion and restores the organ to perfect health. It is an unequalled cure for all eye troubles, such as Iritis, Cataracts, Granulations, Sore Eyes, Ulcer, Opacity, etc., etc. Invest Rs. 25-8 in an Actina and save 'specialists' fees. Valuable booklet entitled 'Prof. Wilson's Treatise on Disease' containing particulars of Conditional Trial Offer and convincing testimonials post free from Actina H. P. Sole Agency, Bataia (India). (669)

Mr. G. W. M. Reynold's Novel Other Big Type Editions.

GRACE DARLING or	Rs. A.
The Heroine of the Fern Island	0 12
Mary Price 8 vols. Rs. 5- Paricide 3 vols.	1 12
Faust 2 vols. Rs. 1-8-0 Wagner 3 vols.	1 12
Seamstress in 2 vols. Re 1. Margaret 4 vols.	3 0
Necromancer 3 vols. 2-4-0 Agnes 9 vols.	6 0
Old London, 3 vols. 2-4-0. Mary Stuart 2 vols.	1 4
Pope Joan 3 vols. 1-12-0. Coral Island 4 vols.	3 0
Kenneth 4 vols. Rs. 3. Soldier's Wife 2 vols.	1 4
Robert Macaire in 2 vols.	1 0
Young Duchess, in 4 vols.	3 0
Bronze Statue 4 vols.	2 0
Canonbury House in 3 vols.	2 4
Rosa Lambert, 4 vols.	3 0
The Massacre of Glencoe 4 vols.	3 0
Mysteries of London 13 vols.	7 0
Mysteries Court of London 17 vols.	12 0
Empress Eugene's Boudoir 3 vols.	2 4
May Middleton 2 vols.	1 8
Rye House Plot 4 vols.	3 0
Pickwick Abroad 3 vols.	2 4
Love of the Harem in 4 vols.	3 0
Young Fisherman, complete	0 12
Master Timothe's Book Case 3 vols.	1 12
Mysteries of Paris by Eugene Sue in 2 vols.	1 0

(Postage etc. Extra for all Books)

The SUPERIOR WATCH CO,

Post Box 167 (A) Madras. E

య పందనము
గనేరియా అను నెగరోగమునకు మోకారము,
వధ్యము లేదు. విడికాకోర వనిలేదు.
ఎలుపు, తెలుపు, పచ్చ, అను మా
డు విధముల నెగరోగమును మాడు
భూటాలో మాన్యును. ఆ నేక రాజ
కటుంబములలో వాచుచున్న గొప్ప
కౌవధము. కల దబ్బి 1-కి రు 2-0-0.

పంచాంగము
కాద్రసంవత్సరము. శ్రీపాదవారిది. అనేక
ధర్మశాస్త్రవిషయములు కలవు. వెల 1-కి 0-2-0.
నాలుగు క్రతులకు తక్కువ వంతుబడవు.
(1251) గంధర్వపార్శ్వనీ, రాజమండ్రి.

ఇప్పుడే ఫౌంటెన్ పేనాలు వచ్చినవి.

బ్లూ బస్టర్ రు. 8-4-0	నెప్ట్యూన్ నం. 210	రు. 8-8-0
స్పాక్ రు. 6-4-0	డిబ్ 205	2-8-0
వాటర్ మెక్ 6-8-0	డిబ్ 200	1-12-0

గిరి బ్రదర్స్, స్టేషన్ రోడ్, ట్రిప్లికేట్, మద్రాసు.

నకల మేహకారక పాదసంహారిణి

ఎట్టి పాదమైనను 8 సార్లు రాచికోసివో మాయమగు
ను. గుణమిక్కువివో రు. 5 ఇశాం బుడ్డి 1-కి రు. 0-6-0.

ఎస్. టి. వారిఅందు కంపెనీ, హమ్మకాటపేట, మద్రాసు.

భాగ్యవంతు లేవరు ? ఆరోగ్యవంతులే.

(1045)

ఆరోగ్యమునకు ఆయుర్వేద ఔషధములు అద్వితీయములు.

వేసవికి తగిన పండిత డి. గోపాలాచార్యగారి

జీవామృతము	1 అమృతామలక తైలము	జంబీరరసాయనం	వంచానన లేపము
6 బొట్టులు 8-4-0	6 బొట్టులు కల సీసా 1-0-0	ఉష్ణాదుల పోగొట్టును	కామర నూనె
8 బొట్టులు 1-12-0	8 బొట్టులు కల సీసా 0-8-0	సీసా రు 0-10-0	దబ్బి రు. 0-10-0

ఈ పండితులవారి దివ్యౌషధము లింక ననేకములు గలవు.

ప్యాకెండు - పోస్టేజుఖర్చులు ప్రత్యేకము. క్యాటలాగు క్రతులు ఉచితము.

కంటి విలాసము:

పండిట్, మద్రాసు.

మేనేజరు, ఆయుర్వేదాశ్రమము, మద్రాసు.

58, ఆచారప్పకో పిల్ల, మద్రాసు.

ఆప్టాంగ మెడికల్ స్టోర్స్ లిమిటెడ్ ట్రిచూరు.

కొచ్చిన్ స్ట్రీట్.

మెడికల్ స్టోర్స్కు వైద్యశాలలకు, వైద్యులకు కావలసిన శ్రేష్ఠమైన వనమూలములు,
చెల్లుకాయలనూనె, తేనె, ఆపునెయ్యి మున్నగు మేలైన వస్తువులు మా వద్ద లేయారుగా
నున్నవి. ధరలకట్టి ఉచితముగా పంపబడును. P. O. TRICHUR Cochin State.

Karola మలబద్ధిమునకు మంచిమందు. కరోలా. వానెలెడు, ఏరుచిలేడు, రవవదాల్చము,పులితేపురాడు, కెడులుగవు, దినము కాతగిన కాల స్రవ్యత్రి సునాయాసము అయ్యెలాగున గర్భశోధన గావించును. 1 పాను, 1 పాను నీసాలు నీసా 1-కి వెల రూ. 2-8-0, 4-8-0.	Fraser's Lever Tonic శ్రేణు గారి లీవరు టానిక్. వైత్యమనకు మంచిమందు. రోగులకు సంభవించు తల కొప్పికి, అజీర్తికి, చెడిన కార్య మువలన గలుగు బాధలకును, అలవరికును, అకలిబాధకును, వికాసవిహీనతకును అరోచర కును, తల తిరుగుటకును, విను గునకును, అజీర్ణ భేదినిమంచిది. నీసా వెల రూ. 1-12-0.	Kuhalti కుల్ హాట్టి. ఎరువుగా నున్నను నెరసి నను వెంట్రుకలను తక్షణమే మినమినలాడు ఎలుపుగా గాని గోధుమరంగుగా గాని మార్పు గలదు. ధనోఫలితము కాశ్వతము. ఈ సాల్యూమ్ టై పెట్టె 1-కి రూ. 2-4-0.
---	--	--

W. E. SMITH & Co., Ltd
Pharmaceutical Chemists &
Druggists, Mount Road,
MADRAS.

డబ్లియు. ఇ. స్టిల్ అండు కో.,
(లిమిటెడ్)
మందులవ్యాపారులు, మాంటు రోడ్డు
మదరాసు.

మందులు గోరునప్పుడు యీవత్రిక వేరునుదాహరించ గోరెదము
368

KESHAYKANT
HAIR OIL

కేశవకాంత్ తలనూనె (వైట్ ఆయిల్ ఇండల్ కిలపుటేను.)
ప్రఖ్యాత మార్కెట్టులోనుండు వాటి కన్నీటికంటె మిక్కిలి చాకమైనది.
(1581)
(ప్రీమియం గుణాతిశయములకు మెచ్చి గ్వాలియర్ ప్రదర్శనలో ఒక యోగ్య
తాద్రమ్య మైచురు ప్రదర్శనములో ఒక బ్రాంజుపతకము కమిటీవారు ఇచ్చి
యన్నార.) కేశవకాంత్ తలనూనె ప్రత్యేకముగా శ్రేష్ఠమైన చెట్టకాయల నూనెతోను
పరిమళమైన పువ్వుముల నుండియు తయారు చేయబడినది. ఇది అన్ని కేసుల జనులకును తగి
నది. తలవెండ్రుక లాడిపోవుటకు నీటి పెండ్రుకలు వృక్షపుగాను నల్లగాను పెరుగునట్లు
చేయును. ఇంట్లోను గాక కేశవ కాంత్ తలనూనె బహుమందులు తలనూనె అన్నిటి
కంటెను మిక్కిలి చక్కమైనది. వాటియు నీడలకు భాగ్యవంతులకు తగినది.
కేశవకాంత్ తలనూనెలో మెదడునకు చెడుపు చేయునట్టి వైట్ ఆయిల్
కలిసిడిని రుజువుచేయువారికి రూ. 1000 లు ఇవ్వఁగా నియోజును.
ఒకసారి తెప్పించిమాచిన మీకే తెలియును.
క్యాకింగుపాస్తా ఖర్చులు కలసి 1 బుడ్డి వెల రూ. 0-15 0.
మార్గగమనంపు:— కేశవకాంత్ తలనూనె బుడ్డిపైటితోను బహుమతి టిక్కెటుండును.
The Keshav Perfumery Works,
147, Abdul Rahiman Street, Bombay. No. 3.

మీ బాయిలర్లు

విశేషకాలము పనిచేయువలెనన్న "ఇంగ్లీషుబాయిలరు కామ్యూజిమ్"ను
యువయోగింపవలయును. దాని నువయోగించిన బాయిలర్లు శ్రుప్తపట్టి పొక్కులు
పొక్కులుగా లేచి చెడిపోకుండుటయే గాక పెల్లెట్టుకు చక్కని మెరుగు
నిచ్చును; ఆపమునున్న గొట్టములనున్న శ్రుప్త పట్టకుండగను శుభ్రముగాను
నుంచును. ఈ కామ్యూజిమ్ యువయోగించినచో సంవత్సరముల తరబడి బాయిలరు
చెడిపోకుండ ఎక్కుటి కప్పుడు క్రొత్తవానివలె నుండును.

దానియొక్క యువయోగమును గురించియు ఫలహాను గురించియు అసలు
యేంబట్టి వ్రాయవలయును.

5 గాలనులుగల రమ్ము 1-కి రూ 26-0-0

ది రిలయన్సు ఫౌండ్రీ అండు ఇంజనీరింగు వర్క్సు,
తపాలపెట్టె నెం 553 రు
మదరాసు

కామ్యూజిమ్ గోరునప్పుడు ఈ పత్రిక వేరుకూడ నుదాహరింప గోరుచున్నాము)

వకటన

మహా మహాసాధ్యము లొక్కండ వేంకటరత్నకవి
వరతిరములైన అమృతిరములైన ఈశ్రీండి (గంధములు గలవు.
అంభో భావభిమాను లెవరైనగంధముల నన్నువేయించుట
వెట్టెదలేని వేంకటరత్నకవి వ్రతులమునకు దగిన భవనహోయ
మునుకేకి గంధముల వినునుమై సర్వస్వాకర్షణములను బడ
నుగలుగు. అంబుకలన భావ నీకును తేముటమును నిస్సహాయ
స్థితియందున్న వేంకటరత్న కవిగారి వ్రతులమునకు సహా
యము చేయుటమును రెండు ముఖ్యములుగా గణక గలవు.

1 శ్రీమతి మాధవము (నాటకము) 2 ఘటి
కాచలమూచాశ్రయము (ప్రబంధము) 3 అనామిలో
సాఖ్యానము, (యెడగానము) 4 సత్యనారా
యణపాయనము (ప్రబంధము.)

ఈ వివరముల వివరములను తెలిపికొన గోరువాడ
శ్రీండి వినవాడును గ్రాసికొనవలయును.

వేంకటరత్న కవి గంధములు
అంభోభావ భావభిమాను, రెండు పెట్టికి, మదరాసు.

వెంకటరత్న కవి గంధములు
అంభోభావ భావభిమాను, రెండు పెట్టికి, మదరాసు.

సావంతుని వనోపధి సారసపరిల్లా

అపరిమిత రక్తములను జనించు వాడ్యములకు
లేరుమంటి మందు. తురుపులను, మచ్చలను, గండములను
తొలగించు, ప్రాంతములను అన్ని విధములను గలుగు చర్మ
రోగములను పోగొట్టును. (28)

మిక్కిలి శ్రేష్ఠమైన రక్తశుభ్రకారిణి
వనోపధి సారసపరిల్లా గుణ మిచ్చుట నిస్సంకోచము,
సహజమైన మధ్యమధ్యము అన్ని విధములైన వోపధులను
పోగొట్టును. శరీరమునందలి సావరసవోపధులను, మలబద్ధక
కును కాల్చునంబంధమును సోపులను పోగొట్టిరక్తమును
స్వీకృతమును. శరీరాశోషమును గలుగజేయును. 16 శోభలు
కల మందులకు 4 బొమ్మ బుడ్డితో అమ్మబడును.

సావంతుని. — పి. డి. సావంత్,
44, వనసవాడి, నెం 2 బొంబాయి
Proprietor: P. D. SAVANT,
Fanaawadi, No. 144, No. 2, BOMBAY

పాశ్యపు వేంకటాచలపణ్డితులవారి
ఆయుర్వేదీయ సిద్ధాపథములు.

1. **లక్ష్మీనిలాసరము:**—లక్ష్మీవలకుల వైద్యశాస్త్రము
ఈ లక్ష్మీనిలాస రసములను నిశానలైయన్నార. ఒకే
యొక లక్ష్మీనిలాస రసములను నీసా శతయొద్ద నుండెనేని
వైద్యుల శాస్త్రమైన సిద్ధాపథము వేంకటాచల తదని
కామే సంపాదముగ బల్కుగలరు. దినవ్యయము, మూతర
శాలన వ్యయము, సన్ని పాతము మొదలగునది తప్పక గుణ
చుగును. నీసా 1-కి 1-0-0, 5-కి 1 ఇళాం. (594-801).

2. **శ్రీనివాసతైలం:**—వైద్యులకును, నందుల నొప్పి
పోవుటకును మంచిమందు. నీసా 1-కి 0-8-0, 5-కి 1 ఇళాం.

3. **వైద్యనరాసరం:**—దీనిని నేనించినప్పటి నుండియే
మాత్రమును కట్టిక (కలరా) వాంతిబేధి, కీరభేది, అజీర్ణ
భేదులు గుణము కాగలదు. నీసా 1-కి 1-0-0, 5-కి 1 ఇళాం.

4. **బాలనభోదము:**—బిడ్డలకు బలకాగి; తియ్యని
మందు. మందు, మలబద్ధము, అజీరణి, కృత్రిమము, కడు
పువ్వియుంబుట, అకలితేమందుకు మొదలగునది గుణమును
బిడ్డలు పుష్టిగలవారగును. నీసా 1-కి 0-12-0 5-కి 1 ఇళాం.

5. **లోకానుమహార కస్తూరిమృతము:**—బిడ్డలకు మందు
గును. మందు, మలబద్ధము, అజీరణి, కృత్రిమము, కడు
పువ్వియుంబుట, అకలితేమందుకు మొదలగునది గుణమును
బిడ్డలు పుష్టిగలవారగును. నీసా 1-కి 0-12-0 5-కి 1 ఇళాం.

6. **లోకానుమహార కస్తూరిమృతము:**—బిడ్డలకు మందు
గును. మందు, మలబద్ధము, అజీరణి, కృత్రిమము, కడు
పువ్వియుంబుట, అకలితేమందుకు మొదలగునది గుణమును
బిడ్డలు పుష్టిగలవారగును. నీసా 1-కి 0-12-0 5-కి 1 ఇళాం.

750 మృతము గల నీసా 0-4-0
తపాను కర్మతో 5-కి 1-8-0
" " 12-కి 2-18-0
" " 25-కి 5-8-0

ఈ వాదముతోకూడ అనుపానము తెలుగున పంపబడును
శ్రీ నీతా రామవ వైద్యశాల, మైసూరు.

శ్రీ నీతా రామవ వైద్యశాల, మైసూరు.